

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری

دفتر هیئت دولت

شماره ۹۶۹۸۹

تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

پوست

بسمه تعالی

خیلی فوری

معاون محترم وزارت امور اقتصادی و دارایی
 معاون محترم وزارت صنعت، معدن و تجارت
 معاون محترم وزارت نیرو
 معاون محترم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 معاون محترم وزارت راه و شهرسازی
 معاون محترم وزارت نفت
 معاون محترم سازمان برنامه و بودجه کشور
 معاون محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 معاون محترم معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور

جناب آقای روحانی
 جناب آقای فولادگر
 جناب آقای رضایی
 جناب آقای گرجی پور
 جناب آقای غفاری
 جناب آقای فلاحتیان
 جناب آقای قاسمی
 جناب آقای شیرجیان
 جناب آقای بخشی آبی

با سلام و احترام، به استحضار می‌رساند؛ جلسه کمیسیون تخصصی اقتصاد، روز **دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۹ ساعت ۱۲ تا ۱۳** در ساختمان کوثر، طبقه هشتم (واقع در خیابان پاستور، خیابان ۱۲ فروردین جنوبی) با موضوع ذیل برگزار می‌گردد:

(ملاحظه: حضور کارشناسان ذیربط صرفاً در معیت مدیر کل مربوط امکان پذیر می‌باشد در ضمن برای جلسه حداکثر دو نفر نماینده مطلع و تام‌الاختیار از هر دستگاه معرفی شود.)

بررسی پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی در خصوص "لایحه ایجاد نظام جامع تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی" (سوابق طی نامه شماره ۸/۶۲۹۴۹/۷۶۹۸۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۶ ارسال گردیده است.)

موسی شهبازی غیائی
 دبیر کمیسیون اقتصاد

رونوشت:

- جناب آقای همتی وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی و رئیس کمیسیون اقتصاد، برای استحضار.
- جناب آقای صالحی امیری وزیر محترم میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- جناب آقای رحیمی وزیر محترم دادگستری، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- جناب آقای نصاری معاون محترم حقوقی رئیس جمهور، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- سرکار خاتم بهروز آذر معاون محترم امور زنان و خانواده رئیس جمهور، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- جناب آقای تقوی نژاد دبیر محترم هیئت دولت، برای استحضار.
- جناب آقای دستغیب رئیس محترم دیوان محاسبات، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- جناب آقای سقاب اصفهانی دبیر محترم ستاد راهبری سند تحول دولت، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- جناب آقای نگاهداری رئیس محترم مرکز پژوهش‌های مجلس، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- جناب آقای جلیلی، رئیس محترم سازمان حسابداری، برای استحضار و شرکت در جلسه.
- جناب آقای احدزاده رئیس محترم مرکزی همکاری‌های تحول و پیشرفت رئیس جمهور، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- جناب آقای حسن‌زاده رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، برای استحضار و معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه.
- جناب آقای پناهی مدیرعامل محترم جامعه حسابداران رسمی ایران، برای استحضار و شرکت در جلسه.
- سایر اعضای محترم هیئت دولت، برای استحضار.

خواهشمند است اسامی شرکت‌کنندگان در جلسه به همراه کد ملی حداکثر تا ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۸ به دفتر کمیسیون ارائه شود. (شماره تماس ۶۴۴۵۵۱۱۱ و ۶۴۴۵۵۱۴۲، نمابر ۱۰۹۵-۶۴۴۵۴۶۴۷ دفتر کمیسیون اقتصاد)

بسمه تعالی

گزارش کمیسیون تخصصی

کد پیشنهاد: ۶۲۹۴۹

پیشنهاد دهنده: وزارت امور اقتصادی و دارایی

تاریخ پیشنهاد: ۱۴۰۳/۰۵/۰۶

کمیسیون مرتبط: کمیسیون اقتصاد

تاریخ وصول به دفتر دولت: ۱۴۰۳/۰۵/۰۹

طبقه بندی پیشنهاد: عادی

فوریت: عادی

عنوان پیشنهاد:

لایحه ایجاد نظام تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی

خلاصه پیشنهاد و دلایل توجیهی:

از آنجائی که نظارت بر حرفه حسابرسی، رکن مهم ایجاد شفافیت، پیش گیری از فساد و کشف آن و در نهایت فراهم سازی اعتماد عمومی به بازارهای مالی و دولت می باشد و ایفای این نقش، مستلزم وجود ساختارهای پویا، موثر و به روز می باشد، تجدید ساختارهای نظارت بر حرفه حسابرسی یک ضرورت اجتناب ناپذیر است. این در حالی است که در قوانین فعلی حاکم بر حرفه حسابرسی به جهت وجود تعارض منافعها از یکسو و پراکندگی قوانین و مقررات از سوی دیگر، نظارت بر حرفه با کاستیها و محدودیت های مهمی مواجه می باشد. به نحوی که در حال حاضر امور مربوط به نظارت بر حرفه حسابرسی هم در بخش دولتی و هم در بخش خصوصی صرفاً از ماهیت خودانتظامی برخوردار می باشد که این امر به جهت انطباق مقام مجری و ناظر واجد تعارض منافع و نیل به حصول شفافیت و تأمین اطلاعات قابل اطمینان و به تبع آن اعتماد عمومی به بازارهای مالی را با نارساییها مواجه نموده است. لذا در راستای رفع نارسایی های مذکور و تفکیک امور تصدی گری از حاکمیتی و واگذاری امر حاکمیتی نظارت بر حرفه حسابرسی به مرجع ذیصلاح، تشکیل شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی به عنوان نهاد تنظیم گر و سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی به عنوان بازوی اجرایی شورای مذکور ضرورتی اجتناب ناپذیر می باشد. پیش بینی می شود با تصویب این قانون، اهداف ذیل محقق شود:

- ❖ رفع تعارض منافع از طریق انتقال وظایف با ماهیت تنظیم گری از دستگاه های ذی ربط (سازمان حسابرسی، جامعه حسابداران رسمی ایران؛ سازمان بورس و اوراق بهادار، بانک مرکزی، بیمه مرکزی و...) به نهاد تنظیم گر
 - ❖ افزایش شفافیت، اعتبار و صحت گزارش های مالی حسابرسی شده در بخش دولتی و خصوصی از طریق ارتقاء تضمین کیفیت و اطمینان از کیفیت خدمات حسابداری و حسابرسی
 - ❖ افزایش اعتماد عمومی در بازارهای مالی و استمرار ملاحظات نظارتی (خود انتظامی) صنفی در دستگاه های ذی ربط
- در مورد استناد قانونی، در چارچوب اسناد بالادستی به ویژه بند (۱۹) سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری بر دستیابی به اهدافی همچون شفاف سازی اقتصاد و سالم سازی آن و جلوگیری از فساد تأکید شده است. بر این اساس و با عنایت به اینکه نظارت بر حرفه حسابرسی، رکن مهم ایجاد شفافیت و پیش گیری از فساد و کشف آن می باشد، ایجاد نظام تنظیم گری و نظارت بر حرفه حسابداری و حسابرسی با توجه فقدان و اهمیت چنین ساختاری در شرایط کنونی، اجتناب ناپذیر می باشد. علاوه بر این، با توجه به تأکید بند (الف) ماده (۱۳) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مبنی بر تفکیک امور تصدی گری از حاکمیتی، واگذاری امر حاکمیتی نظارت بر حرفه حسابرسی به مرجعی مجزا از حرفه ضروری است. بر این اساس ایجاد شورای عالی تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی و همچنین سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور مذکور به عنوان دبیرخانه و بازوی اجرایی این شورا در راستای تبیین نظام جامع تنظیم مقررات و نظارت بر امور حرفه مورد تأکید است.

وضعیت فعلی نظارت بر حرفه حسابرسی در ایران و نارسائی های آن:

در حال حاضر، امور مربوط به نظارت بر حرفه حسابرسی در بخش دولتی و بخش غیر دولتی از طریق هیئت عالی نظارت مستقر در سازمان حسابرسی و همچنین هیئت عالی نظارت مستقر در جامعه حسابداران رسمی انجام می گیرد. نهاد نظارتی سازمان حسابرسی "هیئت عالی

نظارت سازمان حسابرسی " می باشد که به موجب ماده (۸) اساسنامه جزو ارکان سازمان مذکور بوده و به موجب ماده (۲۲) و تبصره ذیل آن مرکب از یک رئیس و چهار عضو می باشد. رئیس هیئت عالی نظارت و یک عضو با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران و دو عضو با انتخاب رئیس دیوان محاسبات کشور و یک عضو با پیشنهاد دادستان کل کشور منصوب می شوند. اهم وظایف نهاد نظارتی مذکور به شرح زیر می باشد:

- مطالعه و بررسی دستورالعمل ها و روش های حسابرسی و حصول اطمینان از کفایت آن ها.
 - بررسی گزارشات حسابرسی به منظور حصول اطمینان از تعقیب و اقدامات لازم در مورد متخلفین.
 - اجرای وظایف بازرسی قانونی سازمان حسابرسی و واحدهای اجرایی تابعه
 - تأیید صلاحیت اشخاص حقیقی که به امر حسابرسی کارهای ارجاعی از طرف سازمان انتخاب می شوند.
 - نظارت مستمر بر عملیات جاری سازمان حسابرسی و واحدهای اجرایی تابعه آن به منظور جلوگیری از هرگونه انحرافات احتمالی همچنان که از بندهای فوق ملاحظه می شود یکی از وظایف اصلی هیئت عالی نظارت سازمان، بررسی میزان انطباق گزارشات حسابرسان سازمان حسابرسی با اصول و استانداردهای حسابرسی و حسابداری تهیه شده توسط سازمان می باشد که به جهت انطباق مقام ناظر و مجری و پدیده خود انتظامی در حرفه واجد اشکال می باشد. شایان ذکر است به موجب قانون تشکیل سازمان حسابرسی و همچنین اساسنامه قانونی سازمان مذکور، برخی از وظایف و اختیارات سازمان حسابرسی در حوزه تدوین استانداردهای حسابرسی و حسابداری، تدوین موازین اخلاقی و رفتار حرفه ای و همچنین اجرای امور حرفه ای حسابرسی به شرح ذیل قابل احصاء می باشد:
 - تدوین اصول، ضوابط و استانداردهای حسابداری و حسابرسی در سطح کشور.
 - تدوین موازین اخلاقی و رفتار حرفه ای حسابرسان سازمان.
 - انجام وظایف بازرسی قانونی و امور حسابرسی کلیه دستگاه های که بر طبق اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی، مالکیت عمومی بر آن ها مترتب می باشد. (از قبیل بانک ها و مؤسسات و شرکت های بیمه و همچنین شرکت های دولتی و مؤسسات و سازمان های انتفاعی دولتی، مراکز تهیه و توزیع وابسته به وزارت بازرگانی، بنیاد مستضعفان و بنیاد شهید و سایر نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات و شرکت های تحت پوشش آن ها و شرکت ها و کارخانجات و مؤسساتی که صرف نظر از چگونگی مالکیت سرمایه آن ها به موجب قوانین و مقررات مربوط، توسط مدیریت منتخب دولت و یا تحت پوشش دستگاه های اجرائی اداره می شوند و سایر دستگاه های عمومی که طبق اساسنامه و مقررات مورد عمل مکلف به تعیین بازرسی قانونی و انجام حسابرسی می باشند).
 - انجام وظایف بازرسی قانونی و امور حسابرسی شرکت ها، مؤسسات و دستگاه های که در مجموع بیش از ۵۰ درصد سرمایه آن ها بطور مستقیم و یا غیرمستقیم متعلق به دستگاه های موضوع بند فوق می باشد.
 - حسابرسی طرح های عمرانی (سرمایه گذاری ثابت) مورد اجراء در دستگاه های اجرایی
 - ارائه خدمات و مشاوره مالی و طرح و استقرار سیستم های مالی سایر دستگاه ها بنا به درخواست ارکان مجاز آن ها
- نهاد نظارتی جامعه حسابداران رسمی ایران نیز "هیئت عالی نظارت جامعه حسابداران رسمی" می باشد که از طریق کارگروه های تخصصی که برای این منظور پیش بینی شده است انجام می گیرد. شایان ذکر است به موجب ماده (۴) اساسنامه جامعه هیئت عالی نظارت بعنوان یکی از ارکان جامعه مرکب از یک رئیس و دو نفر عضو بوده و از بین حسابداران رسمی عضو جامعه، توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی برای مدت دو سال تعیین می شوند. اهم وظایف هیئت مذکور به شرح زیر می باشد:
- نظارت بر فعالیت های حرفه ای اعضای جامعه حسب مورد یا ارجاع وزیر امور اقتصادی و دارایی یا شورای عالی جامعه یا بنا به تشخیص هیئت عالی نظارت
 - نظارت بر فعالیت جامعه از جمله کارگروه های تخصصی
 - رسیدگی و اظهارنظر درباره درستی اطلاعات مندرج در گزارش عملکرد سالانه شورای عالی و هیئت مدیره جامعه.
 - رسیدگی و اظهارنظر در خصوص صورت های مالی و گزارش عملکرد سالانه جامعه که توسط هیئت مدیره تهیه می شود.
 - نظارت بر برگزاری انتخابات شورای عالی جامعه
- شایان ذکر است بخش دیگر امور نظارت بر عملکرد حرفه ای اعضای جامعه (مشمول بر مؤسسات حسابرسی و حسابداران شاغل انفرادی) از طریق جامعه و در قالب کارگروه های تخصصی (با عضویت اعضای جامعه) و متشکل از کارگروه های کنترل کیفیت، فنی، آیین رفتار حرفه ای، استانداردهای حسابرسی و حسابداری و... پیگیری می گردد.

چالش‌ها و نارسایی‌های نظارت بر حرفه توسط سازمان حسابرسی از منظر خود انتظامی: بررسی قانون تشکیل سازمان حسابرسی و همچنین قانون اساسنامه سازمان مذکور از منظر نظارت بر حرفه واجد اشکالات و نارسایی‌هایی به شرح ذیل می‌باشد: در قانون تشکیل سازمان حسابرسی، این سازمان بطور همزمان متولی ارائه خدمات حرفه‌ای حسابرسی به مؤسسات و شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌های اجرایی و هم تدوین ضوابط و استانداردهای حسابرسی و حسابداری شده است که این امر به جهت انطباق مقام ناظر و مجری واجد اشکال تعارض منافع در حرفه بوده و مستلزم اصلاح و ساماندهی می‌باشد. در جامعه حسابداران رسمی نیز، موضوع نظارت بر حرفه با نارسایی‌ها و چالش‌هایی به شرح ذیل مواجه می‌باشد:

- **عدم استقلال نهاد ناظر:** به نحوی که حداقل ۴ عضو از ۱۱ عضو شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران از اعضای شاغل در حرفه حسابرسی است. علاوه بر این، تمام ۱۱ عضو شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران توسط مجمع عمومی که همان حسابداران رسمی هستند، انتخاب می‌شوند و این یعنی انتخاب هیئت راهبری نهاد ناظر توسط افرادی که قرار است این نهاد بر آنها نظارت کند. در این حالت، نظارت حالت چرخه‌ای پیدا می‌کند. یعنی اعضای حرفه، اعضای شورای عالی را انتخاب می‌کنند و اعضای شورای عالی نیز اعضای هیئت مدیره و اعضای هیئت مدیره، اعضای هیئت‌های انتظامی بدوی و اعضای کارگروه‌های کنترل کیفیت را انتخاب می‌کنند و نهایتاً اعضای کارگروه‌ها بر کار اعضای حرفه نظارت می‌کنند. لذا این فرایند با توجه به ماهیت چرخه‌ای مستلزم اصلاح و بازنگری است.
- **عدم استقلال کارکنان نهاد ناظر:** به این ترتیب که اعضای کارگروه‌های کنترل کیفیت جامعه و اعضای هیئت‌های انتظامی بدوی آن، توسط هیئت مدیره و عموماً از بین اعضای شاغل حرفه انتخاب می‌شوند. این موضوع باعث خدشه دار شدن استقلال آنها و عدم بی طرفی و ایجاد تضاد منافع شده و در نتیجه بر کیفیت بازرسی‌ها تأثیر منفی خواهد داشت.
- **نارسایی‌های تأمین مالی:** در این ارتباط لازم به ذکر است منابع تأمین مالی جامعه حسابداران رسمی ایران عمدتاً ناشی از حق عضویت‌های دریافتی از اعضا (نظارت شونده‌گان) می‌باشد که بالتبع موجبات کاهش اثربخشی و کارآمدی نظارت بر عملکرد و کنترل کیفیت اعضای جامعه را فراهم می‌آورد. لازم به ذکر است تأمین مالی از افراد تحت نظارت نمی‌تواند مانع از نفوذ آنها بر نهاد ناظر باشد و از طرفی این منابع برای انجام مسئولیت‌های جامعه کافی نبوده و در نتیجه موجبات کاهش کیفیت بازرسی‌های انجام شده توسط آن نهاد را به دنبال خواهد داشت.

الگوی پیشنهادی جهت ایجاد نهاد مستقل ناظر بر حرفه:

- نظام نظارتی حاکم بر حرفه حسابرسی در کشور همانند بسیاری از کشورهای دیگر با مسائل و معضلاتی روبروست که اهم آن عبارتند از کارآمد نبودن کارکرد خود انتظامی، ضعف اقدامات حرفه‌ای، موازی کاری در نظارت بر حرفه، و تعارض منافع (عدم تفکیک مرجع استاندارددگذار با مجری و همچنین اتحاد ناظر و نظارت شونده) و ... لذا در راستای افزایش کیفیت خدمات حرفه‌ای حسابرسی و حسابداری، تنظیم مقررات حسابرسی و حسابداری، حفظ و افزایش اعتماد و منافع عمومی، شفافیت اطلاعات مالی و اقتصادی و مدیریت تعارض منافع و تقویت نظارت بر امور حسابرسی تشکیل نهادی تحت عنوان سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی حول محورهای ذیل پیشنهاد می‌گردد:
- **محور اول:** انتقال و تمرکز وظایف حاکمیتی تنظیم‌گری و نظارت بر حرفه از دستگاه‌های فعلی به سازمان تنظیم‌گر پیشنهادی: در پیش‌نویس لایحه، وظایف مربوط به تدوین و تصویب استانداردهای حسابرسی و حسابداری، آیین رفتار حرفه‌ای و همچنین ضوابط کنترل کیفیت فعالیت حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی و سایر ضوابط مربوط به نظارت بر حرفه از دستگاه‌های ذینفع اعم از سازمان حسابرسی، جامعه حسابداران رسمی، سازمان بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی و بیمه مرکزی منتزع و به شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی منتقل شده است.
 - **محور دوم:** ماهیت مستقل و دولتی سازمان ناظر: در راستای استقلال نهاد تنظیم‌گر و همچنین عدم اتکا منابع تأمین مالی آن از عواید حاصل از حرفه و اجتناب از تعارضات منافع در این خصوص، ساختار سازمانی و تشکیلاتی سازمان ناظر در الگوی پیشنهادی در قالب مؤسسه دولتی (به عنوان دبیرخانه و بازوی اجرایی شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی) وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی تعریف شده است، بنحوی که اعتبارات آن از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌گردد.
 - **محور سوم:** تنقیح قوانین: با هدف اجتناب از همپوشانی و مغایرت‌های احتمالی قانونی، احکام مغایر با محورهای مذکور، از چارچوبهای قانونی موجود (از جمله قانون تشکیل سازمان حسابرسی، قانون اساسنامه سازمان حسابرسی، قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران) احصاء و در پیش‌نویس لایحه تعیین تکلیف شده‌اند.

با این لایحه، وظایف سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی مندرج در قوانین و مقررات ذیل لغو می گردد:

- ✓ تبصره (۲) ماده (۲۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲): سازمان حسابرسی مکلف است چارچوب و استانداردهای حسابرسی عملیاتی را ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه و ابلاغ نماید.
- ✓ جزء (۱) ماده (۲۶) قانون الحاق (۲): وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و سایر دستگاه‌های اجرایی در موارد استفاده از بودجه عمومی دولت مکلفند صورت‌های مالی خود را بر اساس استانداردهای حسابداری بخش عمومی کشور (تدوین شده توسط سازمان حسابرسی) در چارچوب دستورالعمل‌های حسابداری وزارت (بر مبنای حسابداری تعهدی) تهیه نمایند.
- ✓ جزء (۴) تبصره (۲) ماده واحده قانون تشکیل سازمان حسابرسی: وظایف سازمان حسابرسی به قرار زیر است: تدوین اصول و ضوابط فنی قابل قبول حسابداری و حسابرسی.
- ✓ ماده (۶) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی: موضوع سازمان عبارت است از تامین نیازهای اساسی دولت در زمینه حسابرسی و ارائه خدمات مالی لازم به بخش‌های دولتی و تحت نظارت دولت و تدوین و تعمیم اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی منطبق با موازین اسلامی و تحقق و تتبع در روش‌های علمی و عملی به منظور اعتلای دانش تخصصی منطبق با نیازهای کشور.
- ✓ بند (ح) ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی: تدوین موازین اخلاقی و رفتار حرفه‌ای حسابرسان سازمان براساس اصول و موازین اسلامی.
- ✓ بند (۱۱) ماده (۱۱) اساسنامه سازمان حسابرسی: تعیین نهائی اصول ضوابط و استانداردهای حسابرسی و حسابداری.
- ✓ بند (۱۲) ماده (۱۱) اساسنامه سازمان حسابرسی: تعیین نهائی موازین خاص اخلاقی و انضباطی حسابرسان سازمان.
- ✓ بندهای (۶) و (۷) ماده (۱۹) اساسنامه سازمان حسابرسی: بررسی و تایید ضوابط و استانداردهای حسابداری و حسابرسی بنا به پیشنهاد کمیته فنی جهت ارائه به مجمع عمومی + بررسی و تایید موازین اخلاقی و انضباطی حسابرسان سازمان بنا به پیشنهاد کمیته انضباطی جهت ارائه به مجمع عمومی

سابقه بررسی موضوع در هیئت دولت:

۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی در دولت دوازدهم و طی نامه شماره ۸۰/۱۲۸۱۳۲ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۴ لایحه تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی را برای طی مراحل قانونی به دولت ارائه داد.
 ۲. با توجه به ادامه دار بودن فرایند بررسی در کمیسیون اقتصاد هیئت دولت دوازدهم و تغییر دولت، وزارت امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره ۲/۸۶۷۲۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۱۴ درخواست استرداد لایحه مذکور را ارائه داد و بدین ترتیب از دستور کار کمیسیون اقتصاد هیئت دولت خارج گردید.
 ۳. وزارت امور اقتصادی و دارایی مجدداً و به اعتبار پیگیری‌های ریاست محترم جمهور، در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۲ طی نامه ۸۰/۱۰۶۸۳۰ لایحه جدید را برای طی مراحل تصویب هیئت وزیران ارائه دادند که پس از استعلام و جلسات کمیسیون، نهایتاً تصمیم کمیسیون اقتصاد هیئت دولت طی نامه ۱۵۹۳۵۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۵ به وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ گردید که به قرار ذیل بود: کارگروهی با مسئولیت وزارت امور اقتصادی و دارایی و با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان اداری و استخدامی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، جامعه حسابداران رسمی ایران و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تشکیل و متن مورد توافق را حداکثر ظرف مدت دو هفته به دفتر کمیسیون ارائه نمایند. که پیگیری‌های دبیرخانه کمیسیون اقتصاد نتیجه‌ای به دنبال نداشت و لذا موضوع، مجدداً از دستور کار خارج گردید.
 ۴. وزارت امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره ۸۰/۸۱۵۷۷ مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۰۶ مجدد اقدام به ارائه لایحه ایجاد نظام جامع تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی برای طی مراحل قانونی نموده است که دبیرخانه کمیسیون اقتصاد هیئت دولت طی نامه شماره ۸/۶۲۹۴۹/۷۶۹۸۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۶ اقدام به استعلام و اخذ نظرات دستگاه‌ها نمود.
- با عنایت به تغییر دولت و بر اساس آیین‌نامه داخلی دولت، موضوع ادامه روند بررسی پیشنهادهای دستگاه‌های اجرایی در کمیسیون‌های هیئت دولت از وزارت امور اقتصادی و دارایی استعلام گردید که جوابیه آن وزارتخانه (نامه شماره ۶۱/۱۱۱۹۶۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۲۶) مبنی بر تایید لایحه مذکور به دفتر دولت واصل گردید. از این رو، موضوع این لایحه در دستور کار بررسی کمیسیون اقتصاد هیئت دولت قرار می‌گیرد.

متن لایحه مورد نظر پیشنهاد دهنده:

لایحه ایجاد نظام جامع تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی

ماده ۱. در راستای اجرای بند (۱۹) سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی دولت مکلف است ظرف مدت ۶ ماه پس از ابلاغ این قانون، شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی را به منظور افزایش کیفیت خدمات حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی، مدیریت تعارض منافع، تقویت و ارتقای نظام نظارت بر حرفه حسابداری و حسابرسی در کشور، با وظایف و اختیارات زیر تشکیل دهد:

- تصویب استانداردهای حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای حسابرسان و حسابداران و سایر استانداردهای گزارش‌گری مالی و خدمات اطمینان بخشی
- تصویب ضوابط نظارت بر فعالیت‌های حرفه‌ای جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی
- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به تخلفات سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران
- تصویب ضوابط اقدامات انضباطی متناسب با تخلفات حسابداران و حسابرسان شاغل در حرفه (اعم از حقیقی و حقوقی)
- تصویب ضوابط کنترل کیفیت فعالیت اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران، اعم از موسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی و همچنین سازمان حسابرسی در خصوص خدمات اطمینان‌بخشی نسبت به صورت‌های مالی اشخاص تحت رسیدگی و حصول اطمینان از اجرای این قواعد
- تصویب ضوابط آموزش حرفه‌ای مستمر و ضوابط تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی حسابرسان و حسابداران
- تصویب ضوابط تشخیص صلاحیت حرفه‌ای و ضوابط اعطای مجوز موسسات حسابرسی و حسابداران رسمی
- تدوین آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی و استخدامی سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی جهت ارائه به هیئت وزیران

ماده ۲. شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی متشکل از افراد ذیل در وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل می‌گردد:

- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس شورا)
 - رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 - رئیس کل دیوان محاسبات کشور
 - دادستان کل کشور
 - رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار
 - ۲ نفر صاحب‌نظر در حرفه حسابرسی و حسابداری (منوط به عدم داشتن مسئولیت حسابرسی و یا بازرسی قانونی در موسسات حسابرسی و همچنین عدم شراکت و یا سهامداری در موسسات حسابرسی از دو سال گذشته تا تاریخ انتخاب) با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران
 - رئیس سازمان حسابرسی (بدون حق رأی)
 - رئیس شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران (بدون حق رأی)
 - معاون وزیر و رئیس سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر حسابداری و حسابرسی به عنوان دبیر شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی (بدون حق رأی)
- تبصره- آیین‌نامه اجرایی مربوط به وظایف و نحوه فعالیت شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی ظرف مدت ۶ ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۳. در راستای اجرای مصوبات شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی و تحقق اهداف مورد نظر در حوزه تنظیم‌گری و نظارت بر حرفه، سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی با شخصیت حقوقی و استقلال مالی به صورت مؤسسه دولتی وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی، با رعایت بندهای ذیل تشکیل می‌گردد.

- اعتبارات مورد نیاز سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی همه ساله از محل وجوه و اعتبارات عمومی مندرج در ذیل اعتبارات وزارت امور اقتصادی و دارایی در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی و تأمین می‌شود.

- تشکیلات و ساختار سازمانی سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی ظرف ۳ ماه پس از تصویب و ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تأیید رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور تدوین و اجرا می‌شود.
- مقررات مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی سازمان مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور، قانون برگزاری مناقصات، قانون مدیریت خدمات کشوری و اصلاحات و الحاقات بعدی آن‌ها و سایر قوانین و مقررات عمومی بوده و تابع آیین‌نامه‌هایی است که با پیشنهاد شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
- **ماده ۴.** وظایف و اختیارات سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی به شرح زیر است:
 - تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای حسابداران و سایر استانداردهای گزارش‌گری مالی و خدمات اطمینان بخشی
 - نظارت بر فعالیت‌ها و وظایف حرفه‌ای جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی و ارائه گزارش‌های لازم به شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی
 - تدوین آیین‌نامه هیأت‌های انتظامی و سایر ضوابط اقدامات انضباطی مربوط به حسابداران و حسابرسان
 - تدوین ضوابط کنترل کیفیت فعالیت اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران، اعم از موسسات حسابرسی، شاغلین انفرادی و سازمان حسابرسی در خصوص خدمات اطمینان‌بخشی نسبت به صورت‌های مالی اشخاص تحت رسیدگی و حصول اطمینان از اجرای این قواعد و همچنین کنترل وضعیت موسسات حسابرسی
 - تدوین ضوابط آموزش حرفه‌ای مستمر و ضوابط تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی حسابداران و حسابرسان
 - مطالعه و انجام تحقیقات در زمینه‌های حسابداری و حسابرسی و سایر حوزه‌های مورد نیاز در این حرفه‌ها
 - انجام وظایف دبیرخانه‌ای شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی و سایر وظایفی که در راستای اجرای این قانون از طرف شورای مذکور به سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی واگذار می‌شود.

ماده ۵. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است ظرف مدت ۳ ماه پس از ابلاغ این قانون، اساسنامه‌های سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران را اصلاح و به تصویب هیئت وزیران برساند. از تاریخ ابلاغ اساسنامه سازمان حسابرسی، احکام "تبصره (۲) ماده (۲۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)" و "جزء (۴) تبصره (۲) ماده واحده قانون تشکیل سازمان حسابرسی مصوب ۱۳۶۲/۱۰/۵ مجلس شورای اسلامی" منسوخ می‌گردد.

نظرات واصله شده:

وزارت دادگستری:

- ❖ رویکرد تنظیم لایحه، مثبت است لیکن متن پیشنهادی از منظر هدف فاقد انسجام در ساختار و محتوی است به نحوی که علاوه بر تکلیف ایجاد شورای عالی، متضمن ایجاد سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی و ادامه فعالیت سازمان حسابرسی است.
- ❖ ایجاد تشکیلات و ساختارهای گسترده با اختیارات و وظایف موازی (فعالیت سازمان حسابرسی در عین ایجاد نهاد تنظیم‌گر) در این مورد راهگشا نبوده و مغایر با سیاست‌های چابک سازی دولت در اصل ۴۴ قانون اساسی است.
- ❖ تشکیل شورای عالی تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی به منظور تحقق نهاد مستقل نظارتی وافی به مقصود است، پیشنهاد می‌شود قوانین و مقررات این مبحث به صورت جامع در لایحه مجزا تدوین و ارائه شود.
- ❖ در ماده (۳) ایجاد سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی، بر اساس مصوبات شورای عالی تنظیم مقررات پیش‌بینی شده است، با توجه به اینکه شورای عالی مربوط هنوز تشکیل نشده مفاد این ماده واجد ایراد است.
- ❖ احصای وظایف و اختیارات برای سازمانی که ایجاد آن موکول به مصوبه شورای عالی در ماده (۳) است نیز صحیح نمی‌باشد.
- ❖ اکثر موارد مندرج در بندهای ذیل ماده (۴) لایحه، تکرار وظایف و قوانین موجود در سازمان حسابرسی است. لذا پیشنهاد دارد کمبود و کاستی‌های ساختار، تشکیلات، وظایف، تکالیف و اختیارات با استفاده از ظرفیت موجود و در قالب اصلاح قوانین و مقررات سازمان حسابرسی پیش‌بینی شود.

❖ در ماده (۴): بند (۵) آموزش و تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی متجانس نیستند و لازم است در دو بند مجزا قید شوند، همچنین مخاطبین آموزش حرفه‌ای نیازمند تصریح است. + بند (۶) انجام مطالعات و تحقیقات از وظایف نظارتی نیست + بند (۷) احاله وظایف دبیرخانه شورایی به یک سازمان محل اشکال است؛ مناسب است برای شورایی مربوط ساختار مشخص و منسجم منجمله پیش‌بینی دبیرخانه و احصای وظایف آن در لایحه مورد توجه قرار گیرد.

جامعه حسابداران رسمی:

طرح با هدف تفکیک امور تصدی‌گری از حاکمیتی و ایجاد شفافیت، پیشگیری از فساد و کشف آن و در نهایت فراهم سازی اعتماد عمومی به بازارهای مالی و دولت تهیه شده است و از محورهای مهم آن انتقال و تمرکز وظایف حاکمیتی نظارت بر حرفه حسابرسی از نهادهای فعلی به سازمان ناظر عنوان شده است در حال حاضر نیز وظایف حاکمیت نظارتی در جامعه که براساس آخرین اصلاحات اساسنامه جامعه حسابداران رسمی مصوب ۱۴۰۲/۰۳/۰۳ صورت گرفت بر عهده هیأت عالی نظارت منتخب وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی است و در سازمان حسابرسی متشکل از ۵ نفر نمایندگان دولت ۲ نفر با پیشنهاد وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی و ۲ نفر نماینده دیوان محاسبات و ۱ نفر دادستان کل کشور است، نکات قابل توجه که می‌بایست در اصلاحات لایحه مورد توجه جدی واقع شود، به شرح زیر اعلام می‌دارد:

۱- نادیده گرفته شدن حاکمیت شرکتی: براساس ساختار پیشنهادی رئیس سازمان همزمان رئیس هیأت رئیسه با حضور رئیس سازمان و ۴ معاون، رئیس هیأت انتخاب حسابرس و رئیس هیأت پذیرش که تدوین استانداردها جزء وظایف آن پیش‌بینی شده است، نیز می‌باشد. تمرکز قدرت در دست یک فرد منشاء فساد است و به شدت با حاکمیت شرکتی که تقسیم قدرت و پاسخگویی را در سازمان‌ها به دنبال دارد، مغایر است. تمرکز وظایف نه تنها موجب تقویت شرایط موجود نمی‌شود بلکه با تمرکز و قایم به فرد بودن سازمان جدید موجب عدم دسترسی به اهداف تعیین شده در لایحه می‌گردد. لذا استدعا می‌شود در اصلاحات لایحه به این موضوع توجه ویژه مبذول فرمایند.

۲- براساس تشکیل وزارت اقتصاد و در ادامه تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی، امر نظارت بر داراییها و اموال دولتی و... بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی است و تاکنون نیز نظارت عالی بر شرکت سهامی حسابرسی وزارت امور اقتصادی و دارایی و بعداً سازمان حسابرسی در بخش دولتی و تایید ارکان انتخابی جامعه حسابداران رسمی و انتخاب اعضای هیأت عالی نظارت و رئیس هیأت عالی انتظامی به صورت مستقیم و یک عضو دیگر به صورت غیرمستقیم با وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی است و دلایل وارد کردن نمایندگان دو عضو از سایر قوا یعنی سازمان بازرسی و دیوان محاسبات در هیأت امضاء (ماده ۵)، معلوم نیست و مغایر با اصل ۵۷ قانون اساسی در خصوص تفکیک قوا است. با توجه به بعد تخصصی وظایف سازمان و ذینفعان آن پیشنهاد میشود رئیس شورایی عالی و دبیرکل جامعه حسابداران رسمی و روسای کل بانک مرکزی و بیمه مرکزی هم در ترکیب هیأت امنا قرار گیرند

۳- در ماده (۳) عبارت اختیارات و وظایف سازمان به محورهای اصلی وظایف سازمان تغییر یابد و اصلاحات زیر انجام شود
الف) در بند (۱) عبارت "تصویب" با توجه به بند (۲) ماده (۶) از وظایف هیأت امناست، حذف شود.

ب)- بندهای (۴)، (۱۰)، (۱۲)، (۱۳) و (۱۹) از وظایف اجرایی و عملیاتی جامعه حسابداران رسمی ایران براساس قانون تشکیل آن بوده و واگذاری آن به سازمان، موجب تضعیف جامعه حسابداران رسمی می‌گردد، پیشنهاد می‌شود حذف شود.

پ)- در بند (۱۴) عبارت سطر آخر (هیأت انتخاب حسابرس) حذف شود.

ت)- در تبصره (۲) عبارت (به تشخیص هیأت انتخاب حسابرس) حذف شود.

۴- ماده (۶)- با توجه به موارد مطروحه در ماده (۳) برخی از مفاد این ماده از جمله بندهای (۱۰)، (۱۱) و (۱۲) حذف و یا حسب مورد اصلاح شود

۵- ماده (۸)- با تشکیل سازمان، نظارت بر حرفه بایستی به صورت متمرکز در سازمان انجام و از نظارت‌های موازی پرهیز شود. لذا ضروری است شرکت‌های ادارات و مقررات نظارت بر حسابرسان معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی هم تعیین تکلیف گردد. لذا پیشنهاد می‌شود متن ذیل جایگزین این ماده شود.

" ماده (۸)- شرکت‌های مشمول نظارت بر حرفه حسابرسی عبارتند از:

- شرکت‌های بخش عمومی "واحد گزارشگر" براساس مفاهیم نظری گزارشگری مالی بخش عمومی شامل شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.

- شرکت‌های ثبت شده در بازارهای سرمایه، پول، بیمه و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها.

با تشکیل سازمان کلیه وظایف هیأت‌های عالی نظارت در سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران از واحدهای مذکور منفک و به سازمان منتقل می‌گردد. همچنین کلیه وظایف مرتبط با "کنترل کیفیت کار حسابرسی" مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران در خصوص اطمینان بخشی به صورت‌های مالی شرکت‌های موضوع این ماده و وظایف نظارتی مندرج در دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد بورس و اوراق بهادار،

- دستورالعمل مؤسسات حسابرسی منتخب بانک مرکزی و سایر واحدها با عناوین مشابه به سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی منتقل می‌گردد.
- تبصره:** نظارت بر حسابرسان سایر اشخاص حقیقی و حقوقی بر عهده جامعه حسابداران رسمی است. "
- ۶- ماده (۱۰) - پیشنهاد می‌شود با توجه به اینکه بخشی از گزارش‌های حسابرسی به صورت مشروط صادر می‌شوند، عبارت "گزارشات حسابرسی و صورت‌های مالی" حذف و عبارت زیر جایگزین شود:
- گزارشات حسابرسی و صورت‌های مالی که در سامانه موضوع این ماده بارگذاری نشده باشند، در هیچ مرجعی قابل استناد نخواهند بود.
- ۷- ماده (۱۲) - ماده بشرح زیر اصلاح شود:
- هیأت رئیسه مرکب از ۵ عضو می‌باشد. اعضاء هیأت رئیسه باید دارای تحصیلات کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های حسابداری و حسابرسی، مالی، مدیریت و بانکداری بوده و حداقل ۷ سال سابقه مدیریت حسابرسی بعد از اخذ مدرک کارشناسی داشته باشند.
- ۸- ماده (۱۳) - به شرح زیر اصلاح شود:
- رئیس هیأت توسط هیأت رئیسه پیشنهاد و با تایید رئیس هیأت امناء انتخاب می‌شود. عزل رئیس هیأت با تصویب سه عضو از پنج عضو امکان‌پذیر می‌باشد.
- ۹- ماده (۱۴) - به شرح زیر اصلاح شود:
- با توجه به اصلاحات پیشنهادی، "هیأت رئیسه" جایگزین رئیس در صدر ماده شود و با عنایت به موارد پیش گفته در ارتباط با ماده (۳) این لایحه، بندهای (۹) و (۱۰) حذف شود.
- ۱۰- ماده (۱۵) - به جای عبارت "هر یک از معاونین توسط رئیس سازمان" "اعضاء هیأت رئیسه" جایگزین شود.
- ۱۱- ماده (۱۶) - در صورت احصاء وظایف سازمان حسابرسی و موارد مندرج در ماده (۸)، این ماده حذف شود.
- ۱۲- ماده (۱۹) - با توجه به بعد تخصصی و اهمیت وظایف هیأت پذیرش در گزارشگری مالی، پیشنهاد می‌شود نمایندگان جامعه حسابداران رسمی ایران (دبیرکل جامعه) و سازمان حسابرسی (مدیرعامل سازمان) در هیأت مذکور عضویت داشته باشند و شرایط احراز عضویت در این هیأت نیز به طور روشن بیان شود. ضمناً عنوان هیأت به هیأت تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی تغییر یابد.
- ۱۳- ماده (۲۲) - با توجه به قابل تفسیر بودن عبارت "مسلط بودن" به امور حسابداری و حسابرسی پیشنهاد می‌شود اعضاء مذکور با مشخصات تعریف شده از بین اعضاء غیرشاغل جامعه حسابداران رسمی انتخاب شوند، ضمناً موظف یا غیرموظف بودن اعضاء نیز مشخص گردد.
- ۱۴- چگونگی انتخاب رئیس هیأت عالی نظارت در ماده (۲۳) مبهم می‌باشد.
- ۱۵- ماده (۲۹) - عبارت به تشخیص هیأت انتخاب حسابرس از انتهای بند (الف) ماده مذکور حذف شود.
- ۱۶- با تشکیل سازمان مذکور و انفکاک نظارت از جامعه حسابداران رسمی به سازمان فوق، کلیه وظایف هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی موضوع ماده (۱) آیین‌نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب آنان به جامعه حسابداران رسمی ایران منتقل و هیأت مذکور منحل می‌گردد.
- ۱۷- جامعه حسابداران رسمی ایران قبلاً پیشنهادات خود را در قالب "طرح قانون اصلاح ساختار حسابرسی مستقل" به مبادی ذیربط ارسال داشته که برخی از پیشنهادات مذکور در لایحه پیشنهادی مورد توجه قرار نگرفته است. مجدداً نسخه ای از طرح مذکور جهت استحضار و اعمال در لایحه پیشنهادی تقدیم می‌گردد.

وزارت جهاد کشاورزی:

با پیش‌نویس ارائه شده موافق به عمل می‌آید.

معاونت ریاست جمهوری در امور زنان و خانواده:

- ❖ این معاونت کلیت پیش‌نویس لایحه تنظیمی را از جهت سازوکار اجتماعی و اقتصادی وافی به مقصود مورد نظر آن کمیسیون محترم مبنی بر ایجاد نهادی مستقل برای تنظیم قوانین و مقررات و سیاستگذاری و حکمرانی نظام حسابرسی نمیداند.
- ❖ در اکثر کشورها نارسایی خودانتظامی را از طریق نظارت سازمان‌های دولتی و بالادستی مرتفع می‌نمایند و حد دولت‌ها مورد بحث است نه حذف آنها.
- ❖ ایجاد نهادی مضاعف با کارکرد موازی با سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران با منطق اصول ۳ و ۴۴ قانون اساسی سازگاری ندارد.
- ❖ پیوستن به نهاد بین‌المللی (IFIAR) که خود ذیل سازمان‌هایی همچون (monitoring group) و (iosco) می‌باشند و در چارچوب مورد عمل آنها فعالیت می‌نماید و از طرف دیگر شخصیت نهاد حسابرسی مورد بحث به نوعی دولتی محسوب می‌شود و موضوع در دایره شمول اصل ۱۲۵ قانون اساسی

بوده که با توجه به ابهامات و اشکالات موجود و مخالفت نمایندگان مجلس برای پیوستن به نهادهای مشابهی چون (FATF) و (SWIFT)، امضاء قرارداد بعیدالاحتمال به نظر می‌رسد.

- ❖ تعیین سرفصل بودجه ذیل وزارت امور اقتصادی و دارایی در بودجه پیشنهادی دولت با توجه به رویکرد موازی با سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران که مهمترین شکاف فعال در لایحه پیشنهادی است محل اشکال است.
- ❖ اعضای مورد اشاره اعم از نمایندگان و سایر اعضا در نهاد تنظیم‌گر، استقلال این نهاد با مشکل مواجه است.
- ❖ در نهایت پیشنهاد می‌شود جهت دستیابی به اهداف مورد نظر، عنوان لایحه فوق به لایحه اصلاح قانون تشکیل سازمان حسابرسی تغییر یافته و سازوکارهای مورد نظر بر این اساس وضع شود.

مستندات قانونی مرتبط:

قانون تشکیل سازمان حسابرسی:

ماده واحده (اصلاحی ۱۳۶۳، ۰۷، ۰۵) - دولت مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب اساسنامه این قانون «سازمان حسابرسی» تأسیس و کلیه کادر متخصص و پرسنل مورد نیاز را از واحدهای حسابرسی وزارتخانه‌ها یا مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت با حفظ سوابق خدمتی به سازمان مزبور منتقل نماید

تبصره ۱- استخدام جدید فقط در صورت نیاز، و با تصویب هیئت وزیران بلامانع است.

تبصره ۲- وظایف سازمان حسابرسی به قرار زیر است:

۱. انجام وظایف بازرسی قانونی و امور حسابرسی سالانه مؤسسات و شرکت‌های دولتی و بانک‌ها و سایر دستگاه‌های عمومی و سازمان‌های وابسته به دستگاه‌های مذکور مانند بنیاد مستضعفان، بنیاد شهید و شرکت‌ها و مؤسسات تحت پوشش دولت که طبق اساسنامه و مقررات داخلی مربوط به خود ملزم به حسابرسی می‌باشند، و وظیفه مزبور در انحصار سازمان حسابرسی است.

۲. ارائه خدمات مالی به وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌های عمومی و سازمان‌های وابسته به دستگاه‌های مذکور در صورت درخواست آن‌ها.

۳. تربیت و آموزش افراد متعهد جهت تأمین کادر متخصص مورد نیاز.

۴. تدوین اصول و ضوابط فنی قابل قبول حسابداری و حسابرسی.

تبصره ۳- این سازمان وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

تبصره ۴- اساسنامه سازمان حسابرسی حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط نخست وزیر، وزارت امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات کشور تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران جهت تصویب نهائی به مجلس شورای اسلامی تقدیم و آئین‌نامه استخدامی سازمان حسابرسی حداکثر ظرف سه ماه پس از تشکیل، توسط سازمان مزبور با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی تهیه و برای تصویب به هیئت وزیران تقدیم می‌شود.

تبصره ۵- از تاریخ تشکیل این سازمان کلیه قوانین و مقررات مغایر ملغی و کلیه دستگاه‌های حسابرسی دولتی یا وابسته به دولت منحل می‌گردد و کلیه درآمدها و اعتبارات و منابع مالی و اموال منقول و غیر منقول و سایر امکانات آنها در اختیار سازمان حسابرسی قرار می‌گیرد. منابع تأمین هزینه‌های ناشی از اجرای این قانون از این محل و از محل وجوه دریافتی از مؤسسات و شرکت‌های دولتی و عمومی بابت ارائه خدمات حسابرسی و مالی بوده و سود ویژه این سازمان به خزانه کل کشور واریز می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه روز دوشنبه پنجم دیماه یکهزار و سیصد و شصت و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۸/۱۰/۱۳۶۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون اساسنامه سازمان حسابرسی:

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - در اجرای قانون تشکیل سازمان حسابرسی مصوب پنجم دی ماه یکهزار و سیصد و شصت و دو مجلس شورای اسلامی، سازمان حسابرسی که از این پس در این اساسنامه «سازمان» نامیده شده است و بصورت شرکت سهامی اداره میشود، تشکیل می‌گردد.

ماده ۲ - سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی بوده و وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی میباشد و بر طبق قانون تشکیل سازمان حسابرسی و مفاد این اساسنامه و آئیننامه‌های مربوط اداره خواهد شد.

تبصره ۱ - آئیننامه استخدامی سازمان حداکثر ظرف ۳ ماه پس از تشکیل توسط سازمان با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران تقدیم میشود. تا زمانیکه آئیننامه استخدامی سازمان بتصویب نرسیده است، کارکنان منتقله از سایر دستگاههای موضوع تبصره ۵ ماده واحده قانون تشکیل سازمان حسابرسی تابع مقررات استخدامی مربوط به خود میباشند.

تبصره ۲ - آئیننامه های اداری، مالی، معاملاتی و سایر آئیننامه های مورد نیاز پس از تصویب مجمع عمومی سازمان قابل اجراء خواهند بود.

ماده ۳ - سازمان برای مدت نامحدود تشکیل میگردد و انحلال آن فقط بموجب قانون میسر خواهد بود.

ماده ۴ - مرکز اصلی سازمان تهران است و در صورت لزوم سازمان میتواند در سایر نقاط کشور شعبه دائر نماید.

تبصره - سازمان می تواند برای انجام عملیات حسابرسی و ارائه خدمات مالی، واحدهای اجرائی جداگانه بصورت مؤسسات حسابرسی و خدمات مالی دائر نماید. مؤسسات مزبور شخصیت حقوقی مستقل نداشته و بعنوان بخشی از تشکیلات سازمان از هر نظر تابع مفاد این اساسنامه و آئیننامه های اجرائی آن میباشند. نحوه تشکیل و اداره مؤسسات نامبرده بموجب دستورالعملی که بتصویب مجمع عمومی سازمان خواهد رسید معین خواهد شد.

ماده ۵ - سرمایه سازمان معادل پنجاه میلیون ریال میباشد که به پانصد سهم با نام یکصد هزار ریالی تقسیم شده است و تماماً متعلق به دولت میباشد. سرمایه سازمان از محل صرفه جوئی اعتبارات جاری وزارت امور اقتصادی و دارائی قابل تأمین و پرداخت است.

تبصره - ارزش ویژه (اموال و دارائیهها و مطالبات به کسر بدهیها به ارزش دفتری) دستگاههای حسابرسی دولتی یا وابسته به دولت موضوع تبصره ۵ ماده واحده قانون تشکیل سازمان حسابرسی پس از تصویب مجمع عمومی سازمان به حساب افزایش سرمایه سازمان منظور خواهد شد.

فصل دوم - موضوع، وظایف و اختیارات

ماده ۶ - موضوع سازمان عبارتست از تأمین نیازهای اساسی دولت در زمینه حسابرسی و ارائه خدمات مالی لازم به بخشهای دولتی و تحت نظارت دولت و تدوین و تعمیم اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی منطبق با موازین اسلامی و تحقیق و تتبع در روشهای علمی و عملی بمنظور اعتلای دانش تخصصی منطبق با نیازهای کشور.

ماده ۷ - وظایف و اختیارات سازمان عبارتست از:

الف (اصلاحی ۰۴، ۰۸، ۱۳۹۰) - انجام وظایف بازرسی قانونی و امور حسابرسی کلیه دستگاههایی که بر طبق اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی که مالکیت عمومی بر آنها مترتب میباشد از قبیل بانکها، مؤسسات و شرکتهای بیمه و همچنین شرکتهای دولتی و مؤسسات و سازمانهای انتفاعی دولتی، مراکز تهیه و توزیع وابسته به وزارت صنعت، معدن و تجارت، بنیاد مستضعفان و بنیاد شهید و سایر نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات و شرکتهای تحت پوشش آنها و شرکتهای و کارخانجات ومؤسساتیکه صرفنظر از چگونگی مالکیت سرمایه آنها بموجب قوانین و مقررات مربوط توسط مدیریت منتخب دولت و یا تحت پوشش دستگاههای اجرائی اداره میشوند و سایر دستگاههای عمومی که طبق اساسنامه و مقررات مورد عمل مکلف به تعیین بازرسی قانونی و انجام حسابرسی میباشند.

ب - انجام وظایف بازرسی قانونی و امور حسابرسی شرکتهای، مؤسسات و دستگاههاییکه در مجموع بیش از ۵۰٪ سرمایه آنها بطور مستقیم و یا غیرمستقیم متعلق به دستگاههای موضوع بند الف فوق میباشد.

تبصره - انجام وظایف بازرسی قانونی و امور حسابرسی توسط سازمان در شرکتهای و مؤسسات موضوع این بند که قسمتی از سهام آنها متعلق به بخش غیردولتی (تعاونی - خصوصی) میباشد، موکول به تصویب مجمع عمومی صاحبان سهام است. و چنانچه در اساسنامه اختیار تعیین بازرسی قانونی و امور حسابرسی از جمله وظایف مجمع عمومی نباشد طبق اساسنامه عمل خواهد شد و در هر صورت نمایندگان صاحب سهام دولت و همچنین نمایندگان صاحب سهام شرکتهای دولتی و سایر دستگاههای مذکور در بند الف این ماده موظفند رأی به انتخاب سازمان بدهند.

ج - حسابرسی طرحهای عمرانی (سرمایه گذاری ثابت) مورد اجراء در دستگاههای موضوع بندهای الف و ب این ماده.

د - انجام حسابرسی و خدمات مالی موردی ارجاعی توسط وزیر امور اقتصادی و دارائی در حدود امکانات سازمان.

ه - ارائه خدمات و مشاوره مالی به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و دستگاههای مذکور در بندهای الف و ب فوق، در صورت نیاز و درخواست دستگاههای مزبور و در چهارچوب امکانات و برنامه های سازمان.

و - تربیت و آموزش و جذب افراد متعهد جهت تأمین کادر متخصص مورد نیاز بمنظور خودکفائی از طریق ایجاد مؤسسه آموزشی و همچنین تنظیم و اجرای برنامه های مداوم آموزشی بمنظور ارتقاء سطح دانش شاغلین در سازمان و همکاری با سازمانهای دولتی، دانشگاهها، مراکز آموزشی و سایر سازمانها در زمینه آموزشی و آماده سازی نیروی انسانی مورد نیاز برای امور حسابرسی و حسابداری.

ز - مرجع تخصصی و رسمی تدوین اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی در سطح کشور این سازمان میباشد. گزارشات حسابرسی و صورتهای مالی که در تنظیم آنها اصول و ضوابط تعیین شده از طرف سازمان رعایت نشده باشد در هیچیک از مراجع دولتی قابل استفاده نخواهد بود.

ح - تدوین موازین اخلاقی و رفتار حرفه ای حسابرسان سازمان بر اساس اصول و موازین اسلامی.

ط - انجام تحقیقات و مطالعات لازم بمنظور کسب آخرین اطلاعات در زمینه حسابداری و حسابرسی و سایر رشته های مربوط و نشر و اشاعه نتیجه حاصل بمنظور افزایش مستمر سطح دانش تخصصی حسابداری و حسابرسی.

تبصره ۱ - انجام وظایف مندرج در بندهای الف و ب و ج فوق در مورد شرکتهای و مؤسساتیکه شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، نیز توسط سازمان صورت خواهد گرفت.

تبصره ۲ - سازمان مجاز است در حدود امکانات و برنامه های اجرائی خود علاوه بر دستگاههای مذکور در بندهای (الف و ب) فوق امور بازرسی قانونی، حسابرسی، ارائه خدمات و مشاوره مالی و طرح و استقرار سیستمهای مالی سایر دستگاهها را بنا به درخواست ارگان مجاز آنها پذیرفته و انجام دهد.

تبصره ۳ - سازمان میتواند در موارد اضطراری و پس از اخذ مجوز از مجمع عمومی به مسوولیت خود و تحت نظارت مستقیم طبق ضوابطی که به پیشنهاد هیأت عامل و تأیید هیأت عالی نظارت بتصویب وزیر امور اقتصادی و دارائی میرسد از خدمات اشخاص حقیقی ایرانی که به امر حسابرسی و خدمات و مشاوره مالی اشتغال دارند استفاده نماید. تأیید صلاحیت اشخاص مزبور جهت خرید خدمت از طرف سازمان در هر مورد طبق نظر حداقل سه نفر از اعضای هیأت عالی نظارت خواهد بود.

فصل سوم - ارکان سازمان

ماده ۸ - ارکان سازمان بشرح زیر است:

۱ - مجمع عمومی.

۲ - هیأت عامل.

۳ - مدیرعامل.

۴ - هیأت عالی نظارت.

مجمع عمومی

ماده ۹ - اعضاء مجمع عبارتند از:

۱ - وزیر امور اقتصادی و دارائی (رئیس مجمع)

۲ - وزیر برنامه و بودجه.

۳ - رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۴ - دو نفر دیگر از وزراء به انتخاب هیأت وزیران

ماده ۱۰ - مجمع عمومی سازمان حداقل سالی دو بار با دعوت کتبی رئیس مجمع به منظور اتخاذ تصمیم در مورد صورتهای مالی و بودجه سازمان و سایر وظایف تشکیل میشود و علاوه بر آن با پیشنهاد مجمع عمومی، مدیرعامل و یا حداقل چهار نفر از اعضای هیأت عامل و یا هیأت عالی نظارت حداقل ظرف ۱۵ روز با دعوت کتبی رئیس مجمع تشکیل خواهد شد.

تبصره - جلسات مجمع عمومی با حضور حداقل چهار عضو رسمیت خواهد داشت و تصمیمات آن با اکثریت آراء معتبر میباشد.

ماده ۱۱ - وظایف مجمع عمومی عبارتست از:

۱ - نصب و عزل رئیس و اعضاء هیأت عامل به ترتیب مقرر در این اساسنامه.

۲ - تعیین حقوق و مزایای مدیر عامل، اعضاء هیأت عامل، رئیس و اعضاء هیأت عالی نظارت.

۳ - تصویب بودجه و صورتهای مالی و اتخاذ تصمیم نسبت به گزارشات هیأت عامل و هیأت عالی نظارت.

۴ - تصویب تشکیلات سازمان و اتخاذ تصمیم در مورد خط مشی و برنامههای کلی و آموزشی سازمان.

۵ - تصویب آئیننامههای مندرج در این اساسنامه که تصویب آن بعهده مجمع عمومی واگذار گردیده است.

۶ - پیشنهاد هر گونه تغییر در اساسنامه به هیأت وزیران جهت ارائه به مجلس شورای اسلامی.

۷ - اتخاذ تصمیم نسبت به موضوعات دیگری که در ارتباط با وظایف سازمان میباشد.

۸ - اتخاذ تصمیم در مورد تغییر میزان سرمایه سازمان.

۹ - پیشنهاد هرگونه تغییر در آئیننامه استخدامی سازمان به مراجع ذیربط.

۱۰ - اجازه ایجاد شعبه و واحدهای اجرائی تابعه موضوع ماده ۴ این قانون.

۱۱ - تعیین نهائی اصول ضوابط و استانداردهای حسابرسی و حسابداری.

۱۲ - تعیین نهائی موازین خاص اخلاقی و انضباطی حسابرسان سازمان.

هیأت عامل

ماده ۱۲ - هیأت عامل سازمان از یک نفر رئیس که سمت مدیرعامل را نیز خواهد داشت و یک قائم مقام و هفت عضو دیگر که بطور موظف انجام وظیفه خواهند نمود و همگی متخصص و متعهد و متدین و دارای حسن شهرت در حرفه میباشند تشکیل میگردد.

تبصره - قائم مقام در غیاب مدیرعامل عهده دار وظایف وی خواهد بود.

ماده ۱۳ - اعضاء هیأت عامل باید دارای تحصیلات عالی در یکی از رشته های حسابداری و حسابرسی، مالی، بازرگانی، بانکداری و یا رشته های وابسته به آنها بوده و حداقل ۷ سال تجربه در رشته حسابرسی بعد از اخذ مدرک کارشناسی داشته باشد.

ماده ۱۴ - مدیرعامل به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارائی و تصویب مجمع عمومی و قائم مقام مدیرعامل و سایر اعضاء هیأت عامل به پیشنهاد مدیرعامل و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی و تصویب مجمع عمومی برای مدت سه سال تعیین و منصوب میشوند.

تبصره - وزیر امور اقتصادی و دارائی میتواند عزل و یا تغییر سمت مدیرعامل و هر یک از اعضاء هیأت عامل را قبل از پایان دوره عضویت آنان به مجمع عمومی پیشنهاد نماید.

ماده ۱۵ - هر یک از اعضاء هیأت عامل عهده دار بخشی از فعالیت سازمان خواهند بود و قبول سمتهای غیرموظف فقط در مؤسسات عام المنفعه و اجتماعی با تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی بلامانع است.

ماده ۱۶ - در صورت استعفاء، عزل و بازنشستگی و یا فوت هر یک از اعضاء هیأت عامل وزیر امور اقتصادی و دارائی موظف است به ترتیب مقرر در این قانون حداکثر ظرف مدت یکماه جانشین وی را به مجمع عمومی پیشنهاد نماید.

ماده ۱۷ - جلسات هیأت عامل با حضور حداقل هفت نفر از اعضاء رسمیت خواهد یافت. ریاست جلسات هیأت عامل با مدیرعامل خواهد بود و تصمیمات متخذه با حداقل ۵ رأی موافق معتبر است.

تبصره - جلسات هیأت عامل با پیشنهاد مدیر عامل یا حداقل ۳ نفر از سایر اعضاء هیأت عامل یا دعوت کتبی مدیرعامل تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۸ - تصمیمات هیأت عامل در دفتری ثبت و به امضاء اعضاء حاضر در جلسات خواهد رسید. مسئولیت ابلاغ و پیگیری مصوبات هیأت عامل با مدیرعامل است.

ماده ۱۹ - وظایف هیأت عامل عبارتست از:

۱ - بررسی و تأیید و ارائه بودجه سالانه و صورتهای مالی سالانه و گزارش عملکرد سازمان به مجمع عمومی.

۲ - بررسی و تأیید تشکیلات سازمان جهت ارائه به مجمع عمومی.

۳ - بررسی و تأیید پیشنهاد تغییر اساسنامه جهت ارائه به مجمع عمومی.

۴ - اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهادات صلح و سازش در دعاوی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

۵ - بررسی و تأیید آئیننامه های مورد نیاز و ارائه به مراجع ذیربط جهت تصویب.

۶ - بررسی و تأیید ضوابط و استانداردهای حسابداری و حسابرسی بنا به پیشنهاد کمیته فنی جهت ارائه به مجمع عمومی.

۷ - بررسی و تأیید موازین اخلاقی و انضباطی حسابرسان سازمان بنا به پیشنهاد کمیته انضباطی جهت ارائه به مجمع عمومی.

۸ - تعیین و تدوین برنامه های آموزشی در قالب اهداف و وظایف سازمان بنا به پیشنهاد کمیته آموزشی.

ماده ۲۰ - مدیرعامل بالاترین مقام اجرائی سازمان بوده و در حدود قوانین و مقررات مربوط مسئول اداره امور سازمان میباشد و دارای وظایف و اختیارات ذیل است:

۱ - اجرای مصوبات مجمع عمومی و هیأت عامل.

۲ - تهیه و پیشنهاد بودجه سالانه به هیأت عامل.

۳ - تهیه صورتهای مالی و ارائه آن هیأت عالی نظارت و مجمع عمومی پس از تأیید هیأت عامل.

۴ - تهیه گزارش عملکرد سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی پس از تأیید هیأت عامل.

۵ - تهیه تشکیلات سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی پس از تأیید هیأت عامل.

۶ - پیشنهاد تغییر اساسنامه و آئیننامه استخدامی به مجمع عمومی پس از تأیید هیأت عامل.

۷ - تهیه و تدوین و ارائه آیین نامه های مالی و معاملاتی و سایر آیین نامه های مورد نیاز به مجمع عمومی پس از تأیید هیأت عامل.

۸ - تعیین سمت اجرائی و وظایف و اختیارات هر یک از اعضاء هیأت عامل در اداره امور سازمان.

۹ - نمایندگی سازمان در کلیه مراجع قانونی با حق توکیل به غیر و ارجاع داورى و در موارد لازم ارائه پیشنهاد صلح و سازش به هیأت عامل.

۱۰ - دعوت اعضاء هیأت عامل جهت تشکیل جلسه.

ماده ۲۱ - کلیه اسناد و اوراق مالی و تعهدآور باید به امضاء مدیرعامل یا افراد مجاز از طرف وی و یکی از اعضاء هیأت عامل به انتخاب هیأت عامل برسد.

تبصره - مدیرعامل و عضو هیأت عامل موضوع ماده ۲۱ میتوانند حق امضاء اسناد و اوراق مالی و تعهدآور را در شعب و واحدهای اجرائی بموجب آئیننامه ای که بتصویب مجمع عمومی سازمان میرسد، برحسب مورد به مسوولین شعب یا واحدهای اجرائی سازمان واگذار نمایند. این تفویض اختیار رافع مسئولیت تفویض کننده نخواهد بود.

هیأت عالی نظارت

ماده ۲۲ - هیأت عالی نظارت مرکب از یک رییس و چهار نفر عضو از بین افراد مسلمان، مؤمن و متقی و دارای حسن شهرت و مسلط به امور حسابرسی و حسابداری که دارای تحصیلات عالی در یکی از رشته های حسابداری و حسابرسی و مالی بازرگانی و بانکداری و یا رشته های وابسته به آنها با حداقل هفت سال تجربه در امور حسابرسی و حسابداری بعد از اخذ مدرک لیسانس در سطح مدیریت باشند برای مدت دو سال انتخاب میشوند و باید لااقل یک ماه قبل از انقضای دوره اعضای جدید انتخاب گردند و انتخابات مجدد اعضاء بلامانع است.

تبصره - رئیس هیأت عالی نظارت و یک عضو با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارائی و تصویب هیأت وزیران و دو عضو با انتخاب رئیس دیوان محاسبات کشور و یک عضو با پیشنهاد دادستان کل کشور منصوب خواهند شد.

ماده ۲۳ - وظایف هیأت عالی نظارت عبارتست از:

۱ - نظارت مستمر بر عملیات جاری سازمان و واحدهای اجرائی تابعه آن بمنظور جلوگیری از هرگونه انحراف احتمالی و حصول اطمینان از حسن اجرای امور بر طبق خط مشی و برنامه ها و ضوابط مصوب سازمان.

۲ - مطالعه و بررسی دستورالعملها و روشهای حسابرسی و حصول اطمینان از کفایت آنها.

۳ - بررسی گزارشات حسابرسی به منظور حصول اطمینان از تعقیب و اقدامات لازم در مورد متخلفین و دیگر موارد مهم مطرح شده در گزارشات حسابرسی.

۴ - اجرای وظایف بازرسی قانونی سازمان و واحدهای اجرائی تابعه آن.

۵ - تأیید صلاحیت اشخاص مذکور در تبصره ۳ ماده ۷ این اساسنامه و بررسی کیفیت کار آنان در خصوص حسابرسیها و خدمات ارجاعی از طرف سازمان.

تبصره ۱ - حدود مسوولیتهای هیأت عالی نظارت در اجرای وظایف بازرسی قانونی طبق قانون تجارت و سایر قوانین و مقررات مربوط خواهد بود.

تبصره ۲ - اعضاء هیأت عالی نظارت منفرداً یا متفقاً گزارشهای لازم از نظارت خود بر سازمان را بطور مستمر به وزیر امور اقتصادی و دارائی، مجمع عمومی و در صورت لزوم به دیوان محاسبات، دادستانی کل کشور و هیأت وزیران تسلیم خواهند کرد.

ماده ۲۴ - هیأت عالی نظارت در ایفای وظایف خود میتواند کلیه اسناد، حسابها و دارائیهای سازمان را مورد رسیدگی قرار دهد و به کلیه مقررات و تصمیمات و نوشته ها و گزارشات سازمان که لازم میدانند دسترسی داشته باشد و بدون مداخله در امور جاری سازمان و در حدود وظایف نظرات خود را به مدیرعامل سازمان بدهد.
تبصره - شرکت رئیس یا یک نفر از اعضاء به معرفی رئیس هیأت عالی نظارت در جلسات هیأت عامل سازمان بدون داشتن حق رأی اجباری است. مدیرعامل سازمان مکلف است ساعت و تاریخ تشکیل جلسات هیأت عامل را حداقل سه روز قبل از تشکیل کتیباً به هیأت عالی نظارت اعلام دارد. در غیر اینصورت مصوبات جلسه اعتبار قانونی نخواهد داشت.

ماده ۲۵ - هیأت عالی نظارت دارای دبیرخانه ای میباشد که زیر نظر رئیس هیأت اداره خواهد شد.
دبیر و کارکنان دبیرخانه از بین کارمندان سازمان توسط رئیس هیأت عالی نظارت و با هماهنگی قبلی مدیرعامل تعیین میشود. نحوه اداره و وظایف دبیرخانه بر اساس آئیننامه ای خواهد بود که توسط هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب مجمع عمومی خواهد رسید دبیرخانه هیأت عالی نظارت برای انجام وظایف خود از امکانات اداری و مالی سازمان استفاده خواهد نمود.

ماده ۲۶ - رئیس و اعضاء هیأت عالی نظارت بطور موظف انجام وظیفه خواهند نمود و قبول سمتهای غیرموظف فقط در مؤسسات عام المنفعه، و اجتماعی و آموزشی با تصویب مجمع عمومی بلامانع است.

ماده ۲۷ - حقوق و مزایای رئیس و اعضاء هیأت عالی نظارت به ترتیب معادل مدیرعامل و اعضاء هیأت عامل سازمان میباشد.

ماده ۲۸ - آئیننامه داخلی هیأت عالی نظارت بوسیله هیأت تهیه و بتصویب مجمع عمومی سازمان میرسد.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۲۹ - سازمان بمنظور حسن اجرای وظایف تخصصی خود دارای کمیته های فنی، آموزشی و انضباطی میباشد. وظایف کمیته ها و همچنین تعداد و ترکیب اعضاء و نحوه اداره آنها مشترکاً توسط هیأت عامل و هیأت عالی نظارت تهیه و بتصویب مجمع عمومی میرسد. این کمیته ها زیر نظر هیأت عامل انجام وظیفه خواهند نمود لیکن موظفند گزارش عملیات و صورتحساب خود را به هیأت عامل و هیأت عالی نظارت تسلیم نمایند.

تبصره - اعضاء کمیته ها از اشخاص متعهد و متخصص در یکی از رشته های تحصیلی مذکور در ماده ۲۲ این قانون انتخاب میشوند.

ماده ۳۰ - اعضاء هیأت عامل و هیأت عالی نظارت پس از انتخاب سوگند خورده و سوگندنامه را امضاء مینمایند که در انجام وظایف نهایت دقت و بی نظری را بکار برند و کلیه نظرات ابرازی و تصمیماتی که میگیرند مقرون بصلاح کشور بوده و رعایت کامل حفظ اسرار سازمان را چه در زمان تصدی و چه بعد از آن بنمایند.

ماده ۳۱ - سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال شروع و به آخر اسفندماه همان سال خاتمه مینماید، مگر سال اول که از تاریخ تشکیل شروع و در پایان اسفندماه همان سال پایان میپذیرد.

ماده ۳۲ - صورتهای مالی هر سال سازمان باید حداقل سی روز قبل از تشکیل مجمع عمومی سازمان به هیأت عالی نظارت ارائه شود.

ماده ۳۳ - موارد پیش بینی نشده در این اساسنامه تابع قانون تجارت خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر سی و سه ماده و هجده تبصره در جلسه روز سه شنبه هفدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و شصت و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۲۵/۶/۱۳۶۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است

اساسنامه جامعه حسابداران رسمی :

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - در این اساسنامه اصطلاحات زیر به جای عبارات مشروح مربوط به کار می رود:

الف - آیین نامه تعیین صلاحیت: آیین نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب آنان - موضوع تصویبنامه شماره ۹۰۴۵/ت/۱۳۸۷۵ هـ مورخ ۲۳/۷/۱۳۷۴ هیأت وزیران.

ب - هیأت تشخیص صلاحیت: هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی موضوع ماده (۱) آیین نامه تعیین صلاحیت.

پ - جامعه: جامعه حسابداران رسمی ایران.

ت (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - خدمات تخصصی و حرفه ای: خدمات یاد شده به امور ذیل اطلاق می شود:

- انواع حسابرسی؛

- بازرسی قانونی؛

- مشاوره مدیریت مالی؛

- طراحی و پیاده سازی سیستم مالی؛

- خدمات مالی و حسابداری و مالیاتی؛

- نظارت بر تصفیه؛

- ارزیابی سهام و سهم الشرکه

- داور مالی

- خدماتی که توسط دادگاهها و مراجع قضایی در چارچوب موارد فوق الذکر ارجاع و توسط حسابدار رسمی پذیرفته می شود.
تبصره - تشخیص سایر موارد در چارچوب مقررات این اساسنامه و قوانین بر عهده شورای عالی جامعه است.

ث (اصلاحی ۰۷، ۰۷، ۱۳۸۱) - حسابداران رسمی شاغل و غیرشاغل: آن دسته از حسابداران رسمی که تمام وقت خود را به خدمات حسابرسی و بازرسی قانونی و سایر خدمات تخصصی و حرفه ای (موضوع بند ت) فوق الذکر) تخصیص دهند و دارای مشاغل دیگری اعم از موظف و غیرموظف (به استثنای اعضای هیئت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و سایر مشاغل آموزشی با رعایت مقررات استخدامی مربوط) نباشند، حسابدار رسمی شاغل نامیده می شوند و در غیر این صورت حسابدار رسمی غیر شاغل شناخته خواهند شد.

ج - قانون: قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابداران رسمی - مصوب ۱۳۷۲.

چ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - نظارت حرفه ای: نظارت حرفه ای بر فعالیت مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی ایران.

ح (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - مؤسسه یا مؤسسات حسابرسی: مؤسسه یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

تبصره (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - خدمات پنج گانه (مشاوره مدیریت مالی - طراحی و پیاده سازی سیستم مالی - خدمات مالی و حسابداری و مالیاتی - ارزیابی سهام و سهم شرکت - داور مالی) و نیز موارد تبصره بند ت) این ماده برای تنظیم امور حرفه حسابداری و حسابرسی است و مشمول موارد استفاده دولت از خدمات اشخاص تحت عنوان حسابدار رسمی موضوع این قانون نمی باشد. ضمناً حسابدار رسمی نمی تواند به طور همزمان هیچیک از خدمات سه گانه را به اشخاص حقیقی و حقوقی که مسئولیت حسابداری رسمی موضوع قانون را در آن بر عهده دارد انجام دهد.

ماده ۲ - هدف از تشکیل جامعه عبارت است از تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی در کشور و نظارت حرفه ای بر کار حسابداران رسمی از طریق:

الف - تشکیل حسابداران رسمی.

ب - بهبود و گسترش خدمات حرفه ای از طریق کمک در تهیه، تدوین، اشاعه و ارتقای اصول و استانداردهای حسابداری، حسابرسی، خدمات مالی و آیین نامه رفتار حرفه ای.

پ - بالا بردن دانش تخصصی حسابداران رسمی حرفه ای از طریق گسترش و بهبود آموزش، انجام تحقیقات و انتشار نشریات تخصصی و حرفه ای.

ت - حمایت از حقوق حرفه ای اعضا.

ث - برقراری ارتباط مستمر فنی و حرفه ای بین اعضا.

ج - ارتباط با مؤسسات و تشکلهای حرفه ای منطقه ای و بین المللی و در صورت نیاز عضویت در آنها.

ماده ۳ - اشخاصی که در اجرای آیین نامه تعیین صلاحیت به عنوان حسابدار رسمی انتخاب می گردند با رعایت مقررات این اساسنامه عضو جامعه می باشند.

تبصره ۱ - اشخاصی که عنوان حسابدار رسمی آنها لغو می شود، مجاز به استفاده از عنوان یاد شده نیستند و عضویت آنها در جامعه منتهی است.

تبصره ۲ - مؤسسات حسابرسی موضوع تبصره (۳) قانون، عضو جامعه هستند.

فصل دوم - ارکان

ماده ۴ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - ارکان جامعه به شرح زیر تعیین می شود:

الف - مجمع عمومی

ب - شورای عالی

پ - هیئت مدیره

ت - هیئت عالی نظارت

الف - شورای عالی

ماده ۵ (جایگزین ۰۴/۰۵/۱۳۹۰) - مجمع عمومی از اجتماع اعضای جامعه تشکیل و وظایف و اختیارات آن به عنوان بالاترین رکن جامعه به شرح زیر تعیین می شود:

۱ - انتخاب اعضای شورای عالی

۲ - تصویب گزارش سالانه شورای عالی

۳ - تعیین حق حضور اعضای شورای عالی بنا به پیشنهاد هیئت رئیسه مجمع

۴ - تعیین روزنامه کثیرالانتشار برای درج آگهی های رسمی جامعه بنا به پیشنهاد هیئت رئیسه مجمع.

تبصره ۱ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - مسئولیت اجرایی برگزاری مجمع عمومی و دعوت اعضا با دبیرکل جامعه است. چنانچه دبیرکل، اعضای مجمع را در موعد مقرر که

حداکثر لغایت شهریورماه هر سال خواهد بود، دعوت نکند، رئیس هیئت عالی نظارت مجمع عمومی را دعوت می کند.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - دستورالعمل مربوط به نحوه برگزاری مجمع عمومی مشتمل بر طرز تشکیل جلسه و انتخاب هیئت رئیسه جلسه، چگونگی اداره جلسه،

حد نصاب اعتبار جلسه، طرق اخذ آرا و شیوه نظارت بر برگزاری مجمع عمومی به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره ۳ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - صحت انتخابات اعضای شورای عالی بر اساس گزارش هیئت عالی نظارت پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی معتبر است و احکام

عضویت آنان توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می شود.

ماده ۶ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - تعداد اعضای شورای عالی یازده نفر است که از بین اعضای جامعه توسط مجمع عمومی انتخاب می شوند.

تبصره ۱ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - حداقل چهار نفر از اعضای شورای عالی، شاغل و حداقل چهار نفر، غیرشاغل خواهند بود.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - دستورالعمل مربوط به نحوه برگزاری انتخابات شورای عالی شامل نحوه تشکیل جلسه و انتخابات هیأت ریسه جلسه، نحوه داوطلب شدن برای عضویت در شورای مذکور، چگونگی اداره جلسه، حد نصاب اعتبار جلسه، طرق اخذ آرا و شیوه نظارت بر برگزاری انتخابات، برای اولین دوره با پیشنهاد هیئت مؤسس (موضوع تبصره (۲) قانون) به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره ۳ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - بعد از تشکیل شورای عالی هرگونه تغییر در دستورالعمل یاد شده بنا به پیشنهاد شورای مذکور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی صورت خواهد گرفت.

ماده ۷ (جایگزین ۰۵/۰۴/۱۳۹۰) - شرایط داوطلبان برای عضویت در شورای عالی به شرح زیر تعیین می شود:

الف - دارا بودن شرایط موضوع بندهای (ب، ت، ث و ج) ماده (۱۶)

ب - داشتن حداقل ده سال سابقه کار در سطح مدیریت در رشته های حسابرسی، خدمات مالی، طراحی سیستم یا مدیریت مالی بعد از اخذ مدرک کارشناسی (لیسانس).

پ - حسن شهرت و تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد اقلیتهای دینی موضوع اصل سیزدهم قانون اساسی، تعلیمات دینی ایشان حاکم خواهد بود.

تبصره ۱ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - تشخیص انطباق صلاحیت داوطلبان عضویت در شورای عالی با شرایط مذکور در این ماده بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی است.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - مدت عضویت اعضای شورای عالی سه سال است و انتخاب مجدد آنها به صورت متوالی تنها برای یک دوره بلامانع است و هر عضو در زمان عضویت در جامعه می تواند در مجمع برای سه دوره انتخاب شود. اعضای قبلی تا انتخاب اعضای جدید موظف به ادامه کار هستند و در صورت فوت، استعفا یا لغو عنوان حسابدار رسمی آنها، عضو جدید از میان اعضای علی البدل برای مدت باقیمانده، جایگزین می شود.

تبصره ۳ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - علاوه بر رییس هیئت عالی نظارت و در غیاب وی یکی از اعضای هیئت یاد شده، سه نفر نماینده به ترتیب زیر بدون حق رأی در جلسات شورای عالی شرکت خواهند کرد:

۱ - نماینده وزیر امور اقتصادی و دارایی

۲ - یک نفر به انتخاب رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۳ - یک نفر به انتخاب رییس سازمان بورس و اوراق بهادار.

ماده ۸ (اصلاحی ۰۲، ۲۴، ۱۴۰۲) - وظایف و اختیارات شورای عالی به شرح زیر تعیین می شود:

۱ - انتخاب اعضای هیئت مدیره

۲ - تعیین خط مشی و تصویب برنامه های جامعه

۳ - تصویب آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی جامعه

۴ - تصویب صورتهای مالی و گزارش عملکرد سالانه هیأت مدیره

۵ - تأیید صلاحیت اعضای کارگروههای تخصصی با رعایت بند (ج) ماده (۱۷) این اساسنامه

۶ - تصویب آیین نامه مربوط به چگونگی تشکیل، وظایف و اختیارات کارگروههای تخصصی با رعایت بند (ج) ماده (۱۷) این اساسنامه

۷ - تعیین حقوق و مزایای اعضای هیئت مدیره و کارگروه های تخصصی به استثنای کارگروه های پایش (کنترل) کیفیت، آیین رفتار حرفه ای و هیئت های انتظامی بدوی.

۸ - تصویب تشکیلات تفصیلی جامعه

۹ - تصویب رهنمودها و دستورالعملهای فنی و حرفه ای در چارچوب استانداردهای اعلام شده توسط مراجع ذی صلاح قانونی

۱۰ - تعیین مبلغ ورودیه و حق عضویت ثابت و متغیر اعضا

۱۱ - تهیه گزارش سالانه شورا برای ارائه به وزیر امور اقتصادی و دارایی و مجمع عمومی

۱۲ - تعیین مدیر مسئول نشریه تخصصی جامعه

۱۳ - اعمال نظارت حرفه ای از طریق کارگروههای تخصصی به استثنای کارگروه های پایش (کنترل) کیفیت و آیین رفتار حرفه ای برای پایش (کنترل) وضعیت مؤسسات حسابرسی و پایش (کنترل) کیفیت کار شاغلین انفرادی

۱۴ - تصمیم گیری در خصوص سایر مواردی که برای ایفای وظایف جامعه لازم است و در این اساسنامه وظایف سایر ارکان جامعه تعیین نشده است با تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱۵ - تصمیم گیری در مورد تشکیل مراکز آموزشی و تحقیقاتی موضوع فعالیت های جامعه با اخذ مجوز از مراجع صلاحیتدار

۱۶ - پیشنهاد سایر دستورالعملهای مورد نیاز جامعه به مراجع ذی ربط برای تصویب

۱۷ - تصمیم گیری در مورد نحوه همکاری با استفاده کنندگان از خدمات اعضای جامعه در چارچوب مقررات این اساسنامه

تبصره ۱ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - تشخیص انطباق صلاحیت داوطلبان عضویت در شورای عالی با شرایط مذکور در این ماده بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی است.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - وزیر امور اقتصادی و دارایی می تواند در موارد زیر نسبت به تجدید انتخابات شورای عالی تصمیم گیری نماید:

الف - در مواردی که صحت انتخابات بر اساس گزارش هیئت عالی نظارت تأیید نشود.

ب - در صورتی که گزارش سالیانه شورای عالی بر اساس گزارش هیئت عالی نظارت در مجمع عمومی سالانه جامعه تصویب نشود.

پ - در مواردی که بر اساس گزارش هیئت عالی نظارت، شورای عالی، وظایف تعیین شده در این اساسنامه را انجام نداده یا در انجام آن قصور نموده است.

ماده ۹ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - تعیین حق حضور اعضای شورای عالی بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.

ماده ۱۰ (الحاقی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - جلسات شورای عالی با حضور حداقل هشت (۸) نفر از اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات گرفته شده با آرای حداقل موافق شش (۶) نفر از حاضران معتبر است.

ب - هیأت مدیره

ماده ۱۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هیأت مدیره جامعه مرکب از سه نفر عضو تمام وقت است که از بین اعضای جامعه توسط شورای عالی برای مدت سه سال انتخاب و با حکم رییس شورای عالی منصوب می شوند. چنانچه برخی از اعضای هیأت مدیره در اثنای مدت یاد شده تغییر یابد، عضو جدید برای مدت باقیمانده انتخاب خواهد شد. تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - چنانچه اعضای هیئت مدیره از بین حسابداران رسمی شاغل انتخاب شوند، وضعیت آنها در دوران تصدی مشاغل مذکور، از شاغل به غیر شاغل تبدیل می شود.

تبصره ۲ - انتخاب اعضای هیأت مدیره از بین اعضای شورای عالی جامعه مجاز نیست.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - انتخاب مجدد اعضای هیأت مدیره با رعایت مقررات این اساسنامه برای دوره های بعدی بلامانع است.

ماده ۱۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - شورای عالی از بین اعضای هیئت مدیره، یک نفر را به عنوان رییس هیئت مدیره و دبیرکل جامعه تعیین می کند.

تبصره ۱ - رییس هیأت مدیره و دبیرکل جامعه اداره امور اجرایی جامعه را به جز در مواردی که بر عهده ارکان قرار دارد و مسؤولیت اجرای مصوبات هیأت مدیره را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - تغییر هیئت مدیره و دبیرکل قبل از انقضای دوره سه ساله با موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی بر عهده شورای عالی است.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۰، ۰۹، ۱۳) - چنانچه براساس گزارش هیئت عالی نظارت هر یک از اعضای هیئت مدیره در انجام وظایف مقرر در این اساسنامه و آیین نامه های مربوط قصور و یا تخلف نماید، وزیر امور اقتصادی و دارایی می تواند لزوم برکناری عضو مذکور از عضویت هیئت مدیره جامعه را به رییس شورای عالی اعلام دارد. شورای یاد شده موظف است در اسرع وقت (حداکثر دو هفته) نسبت به تعیین جانشین وی طبق شرایط مقرر در این اساسنامه اقدام نماید. عضویت شخص مورد نظر در هیئت مدیره جامعه پس از انقضای مدت یاد شده لغو شده تلقی می گردد.

ماده ۱۳ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:

۱ - اجرای مصوبه های شورای عالی.

۲ - تهیه و تنظیم برنامه های جامعه در چارچوب خط مشی تعیین شده توسط شورای عالی.

۳ - تهیه و تنظیم و بروزرسانی آیین نامه ها و دستورالعمل های موضوع این اساسنامه از جمله آیین اخلاق و رفتار حرفه ای، آیین نامه انضباطی و نظارت حرفه ای و آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی.

۴ - ارجاع دعاوی به داور و هرگونه صلح و سازش با تصویب شورای عالی و نمایندگی جامعه در طرح و دفاع از دعاوی له و علیه جامعه در مراجع قضایی و شبه قضایی و سایر مراجع قانونی با حق توکیل به غیر ولو کراراً.

۵ - تهیه و تنظیم بودجه سالانه.

۶ - تهیه صورتهای مالی و گزارش فعالیت سالانه هیأت مدیره و ارائه آنها به هیأت عالی نظارت و شورای عالی.

۷ - تشکیل کارگروههای تخصصی و انتخاب اعضای کارگروههای یاد شده پس از تأیید صلاحیت توسط شورای عالی.

۸ - تهیه آیین نامه مربوط به چگونگی تشکیل، وظایف و اختیارات کارگروههای تخصصی.

۹ - عزل و نصب کارکنان و تعیین حقوق و مزایای آنها.

۱۰ - تهیه و تنظیم تشکیلات تفصیلی جامعه.

۱۱ - اداره امور مالی، معاملاتی و استخدامی.

۱۲ - پیشنهاد مبلغ ورودیه و حق عضویت ثابت و متغیر اعضاء.

۱۳ - عقد هرگونه قرارداد اعم از خرید، فروش، اجاره، اخذ تسهیلات مالی و هر نوع معامله دیگر در حدود فعالیت و بودجه مصوب جامعه.

۱۴ - افتتاح حسابهای بانکی.

۱۵ - تهیه و تصویب دستورالعملهای مورد نیاز برای اجرای وظایف محول شده.

ماده ۱۴ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - جلسات هیأت مدیره با حضور اکثریت اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات گرفته شده با رأی موافق اکثریت اعضای هیأت مدیره معتبر است. آیین نامه داخلی هیأت مدیره توسط هیأت یاد شده تهیه و به تصویب شورای عالی می رسد.

ماده ۱۵ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - کارگروههای تخصصی که با عضویت اعضای جامعه تشکیل می شوند مشتمل بر موارد زیر هستند:

۱ - کنترل کیفیت.

۲ - فنی.

۳ - قوانین و مقررات.

۴ - آیین رفتار حرفه ای.

۵ - آموزش و کارآموزی.

- ۶ - مؤسسات حسابرسی.
- ۷ - استانداردهای حسابداری و حسابرسی.
- ۸ - سایر کارگروههای مورد نیاز به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی.
- تبصره (اصلاحی ۱۱، ۰۱، ۱۳۸۲) - رئیس هیئت یاد شده و اعضای آن تا تعیین اعضای جدید به انجام وظیفه ادامه می دهند.
- پ - هیأت عالی نظارت
- ماده ۱۶ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - هیأت عالی نظارت مرکب از یک نفر رییس و دو نفر عضو است که بر اساس شرایط ذیل از بین حسابداران رسمی عضو جامعه توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی برای مدت دو سال تعیین می شوند و به صورت تمام وقت انجام وظیفه می نمایند و انتخاب مجدد آنها برای دوره های بعدی بلامانع است:
- الف - حسن شهرت و تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام؛
- ب - وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛
- پ - داشتن حداقل ده سال سابقه در سطح مدیریت در رشته های حسابرسی، مالی، خدمات مالی و طراحی سیستم.
- ت - نداشتن محکومیت کیفری مؤثر یا موجب محرومیت از حقوق اجتماعی. ث - نداشتن محکومیت کیفری مؤثر؛
- ج - نداشتن سوابق سوء حرفه ای، مالی و اداری؛
- تبصره (اصلاحی ۱۱، ۰۱، ۱۳۸۲) - رئیس هیئت یاد شده و اعضای آن تا تعیین اعضای جدید به انجام وظیفه ادامه می دهند.
- ماده ۱۷ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات مربوط و احراز کفایت نظارت حرفه ای، هیأت عالی نظارت دارای وظایف ذیل می باشد:
- الف - رسیدگی و اظهارنظر درباره درستی اطلاعات مندرج در گزارش عملکرد سالانه شورای عالی و هیئت مدیره.
- ب - رسیدگی و اظهارنظر در خصوص صورتهای مالی و گزارش عملکرد سالانه جامعه که توسط هیأت مدیره تهیه می شود.
- پ - نظارت بر فعالیت های جامعه برای حصول اطمینان از حسن اجرای امور.
- ت - نظارت بر فعالیت های حرفه ای اعضای جامعه حسب مورد با ارجاع وزیر امور اقتصادی و دارایی یا شورای عالی جامعه و یا به تشخیص هیئت عالی نظارت.
- ث - نظارت بر برگزاری انتخابات شورای عالی جامعه.
- تبصره ۱ (اصلاحی ۰۲، ۲۴، ۱۴۰۲) - چنانچه هیئت عالی نظارت در راستای انجام وظایف خود به مواردی از تخلف توسط اعضای جامعه و همچنین عدم رعایت آیین نامه های جامعه برخورد کند، موظف است ظرف ده روز موضوع را حسب مورد به هیئت های بدوی یا عالی انتظامی برای رسیدگی و صدور رأی ارجاع دهد.
- تبصره ۲ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - در صورت امتناع دبیرکل از ارجاع موضوع به هیئت های انتظامی ظرف مهلت مقرر، هیئت عالی نظارت رأساً مراتب را به هیئت انتظامی مربوط اعلام و تخلف دبیرکل را به منظور رسیدگی به هیئت عالی انتظامی گزارش می نماید.
- تبصره ۳ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - درخواست تجدیدنظر در رأی صادره توسط هیئت های بدوی انتظامی برای اعضای جامعه، موضوع تبصره (۱) این ماده، پس از تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل طرح در هیئتهای هم عرض و یا هیئت عالی انتظامی می باشد.
- ماده ۱۸ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - هیأت عالی نظارت در صورت لزوم می تواند در اجرای وظایف خود از خدمات حسابداران رسمی - شاغل و غیرشاغل - و مؤسسات حسابرسی عضو و سایر کارشناسان غیرمالی استفاده کند. ضوابط حق الزحمه اشخاص یاد شده به پیشنهاد هیأت عالی نظارت و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی مشخص می شود.
- ماده ۱۹ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - حقوق و مزایای رییس و اعضای هیئت عالی نظارت به ترتیب معادل حقوق و مزایای دبیرکل و اعضای هیئت مدیره خواهد بود.
- تبصره (منسوخه ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - حق الزحمه اعضاء غیرموظف هیأت عالی نظارت توسط شورای عالی جامعه تعیین می شود.
- ماده ۲۰ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - دبیرخانه هیأت عالی نظارت زیر نظر رییس آن اداره می شود. تشکیلات دبیرخانه به پیشنهاد هیأت عالی نظارت به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.
- ماده ۲۱ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - کلیه هزینه های هیأت عالی نظارت و هزینه های موضوع مواد (۱۸) و (۲۰) این اساسنامه از محل بودجه جامعه تأمین و پرداخت می شود. هیأت مدیره موظف است هر سال ضمن بودجه تنظیمی خود، هزینه های هیأت عالی نظارت را با نظر هیأت یاد شده پیش بینی و در بودجه جامعه منظور و جهت تصویب تقدیم به وزیر امور اقتصادی و دارایی کند.
- ماده ۲۲ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - هیأت مدیره، رییس هیأت مدیره و دبیرکل جامعه، حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی عضو مکلفند امکانات و تسهیلات لازم را برای انجام وظایف هیأت عالی نظارت فراهم کنند و کلیه اطلاعات، اسناد و مدارک مورد درخواست را در اختیار آنها یا نمایندگانشان قرار دهند.
- ماده ۲۳ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - هیأت عالی نظارت موظف است به طور مستمر گزارش فعالیتهای خود را حسب مورد به وزیر امور اقتصادی و دارایی، شورای عالی ارسال کند.
- ماده ۲۴ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - آیین نامه چگونگی انجام وظایف هیأت عالی نظارت توسط هیأت یاد شده تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.
- فصل سوم (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - مؤسسه حسابرسی
- ماده ۲۵ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - مؤسسه حسابرسی، مؤسسه ای است که به منظور انجام خدمات حسابرسی، بازرسی قانونی و سایر خدمات تخصصی و حرفه ای مندرج در بند (ت) ماده (۱) این اساسنامه، توسط حداقل سه نفر حسابدار رسمی شاغل و بر اساس شرایط زیر تشکیل می شود:
- ۱ - مؤسسه حسابرسی پس از صدور مجوز تأسیس توسط جامعه، باید بر طبق مقررات به عنوان مؤسسه انتفاعی غیرتجاری ثبت شود.

۲- در نام هر مؤسسه حسابرسی باید عبارت «مؤسسه حسابرسی» و به دنبال نام مؤسسه، عبارت «حسابداران رسمی» قید شود.

۳- شرکای یک مؤسسه حسابرسی باید به طور تمام وقت منحصرأ در همان مؤسسه به کار حرفه ای اشتغال داشته باشند. شرکای یاد شده باید حداقل سه سال سابقه کار تمام وقت در سطح مدیر حسابرسی در مؤسسات عضو جامعه یا سازمان حسابرسی داشته باشند. حسابداران رسمی که سوابق آنها در سطح مدیر حسابرسی کمتر از میزان مقرر در این ماده باشد، می توانند به صورت استخدام تمام وقت در مؤسسات حسابرسی، کسری سوابق مذکور را تکمیل نمایند. ضوابط مربوط به احراز شرایط مدیر حسابرسی و استخدام آنها توسط شورای عالی تعیین می گردد.

۴- شرکای مؤسسه حسابرسی در مقابل فعالیتهای مؤسسه و اشخاص ثالث مسؤولیت تضامنی دارند.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۰، ۲۰، ۱۳۹۱)- فعالیت مؤسسات حسابرسی شامل ارائه خدمات یاد شده در این ماده و ارزیابی سهام، سهم شرکت و داوری مالی با رعایت قوانین و مقررات مربوط می باشد و انجام هرگونه فعالیت دیگر توسط آنها ممنوع است.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۴، ۰۴، ۱۳۹۴)- شرط مالکیت خصوصی شرکاء، استثنأ در مورد حسابرسی مفید راهبر و مؤسسه حسابرسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (مؤسسه غیردولتی زیر نظر ستاد کل نیروهای مسلح) مشروط به رعایت کلیه ضوابط دیگر و انجام امور حرفه ای از طریق حسابداران رسمی اعمال نخواهد شد.

تبصره ۳ (اصلاحی ۲۵، ۰۹، ۱۳۹۷)- انجام فعالیت کارشناس رسمی دادگستری در رشته مرتبط در مورد اعضای جامعه که کارشناس رسمی دادگستری می باشند از محدودیت خدمت تمام وقت در مؤسسه حسابرسی موضوع صدر بند (۳) این ماده مستثنی می باشد.

تبصره ۴ (الحاقی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- شرکای مؤسسه، شاغلین انفرادی، شاغلین در مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی غیرشاغل، حق هیچگونه مشارکت یا دارا بودن منافعی به طور مستقیم یا غیرمستقیم در مؤسسه حسابرسی دیگری را که به خدمات تخصصی و حرفه ای یا سایر خدمات مرتبط با موضوع ماده (۱) این اساسنامه اشتغال دارند، ندارند.

تبصره ۵ (الحاقی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- انعقاد قرارداد واگذاری کار موضوع بند «ت» ماده (۱) این اساسنامه به صورت دست دوم توسط مؤسسات حسابرسی عضو جامعه و اعضای شاغل انفرادی ممنوع می باشد. انعقاد اینگونه قراردادها توسط سازمان حسابرسی در چارچوب مفاد اساسنامه قانونی آن با اشخاص حقیقی و حقوقی یاد شده، قرارداد دست اول محسوب می شود.

ماده ۲۶ (اصلاحی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- اساسنامه هر یک از مؤسسات حسابرسی با رعایت کلیه موارد پیش بینی شده در اساسنامه نمونه ای که بنا به پیشنهاد هیأت مدیره جامعه به تصویب شورای عالی می رسد، تنظیم و پس از تأیید دبیر کل جامعه به ثبت خواهند رسید. مرجع ثبت مؤسسات، تنها مؤسساتی را به نام «مؤسسه حسابرسی» ثبت می کند که از جامعه حسابداران رسمی ایران اجازه تصویب دارند.

تبصره (الحاقی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- صورت های مالی مؤسسات حسابرسی باید توسط یکی از مؤسسات حسابرسی دیگر رسیدگی و ظرف چهار ماه پس از پایان سال مالی، توسط مؤسسه مورد رسیدگی به جامعه تسلیم گردد. انتخاب مؤسسات به عنوان حسابرس به صورت متقابل و برای بیش از دو سال مالی متوالی مجاز نمی باشد. دستورالعمل حق الزحمه حسابرسی موضوع این تبصره توسط هیئت مدیره تهیه و برای اجرا ابلاغ می گردد.

ماده ۲۷ (اصلاحی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- مؤسسات حسابرسی موظفند کلیه مقرراتی را که در مورد تشکیل، اداره و نحوه فعالیت مؤسسات حسابرسی توسط جامعه وضع می شود، رعایت کنند.

تبصره ۱ (الحاقی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- مؤسسات حسابرسی عضو جامعه و همچنین اعضای شاغل انفرادی موظفند ظرف یک هفته پس از انعقاد قرارداد، اطلاعات مربوط به قراردادهای منعقد شده در ارتباط با فعالیت های موضوع ماده (۱) را به ترتیبی که شورای عالی جامعه تعیین می کند، به دبیرخانه جامعه تحویل و رسید دریافت کنند.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- حسابداران رسمی شاغل انفرادی نیز موظفند، مقرراتی که در مورد نحوه فعالیت آنان توسط جامعه وضع می شود، رعایت کنند. اشخاص یاد شده نمی توانند در مؤسسات حسابرسی اعم از عضو یا غیرعضو جامعه، به عنوان شریک یا تحت استخدام مشغول فعالیت باشند.

تبصره ۳ (الحاقی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- انعقاد قرارداد همکاری حرفه ای بین مؤسسات حسابرسی عضو جامعه با یکدیگر و مؤسسات عضو جامعه با مؤسسات حسابرسی بین المللی تابع آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۲۸) این اساسنامه خواهد بود.

تبصره ۴ (الحاقی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- در راستای اعمال نظارت حرفه ای، اعضای شاغل انفرادی و مؤسسات حسابرسی عضو جامعه موظفند یک نسخه از گزارشهای حسابرسی (به صورت کاغذی یا الکترونیکی) خود، از جمله حسابرسی صورتهای مالی، حسابرسی مالیاتی و حسابرسی ویژه و ارزیابی سهام را ظرف یک هفته، پس از تاریخ صدور به صورت مستمر به جامعه ارسال کنند.

تبصره ۵ (الحاقی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- هیئت مدیره جامعه مکلف است بانک اطلاعاتی قابل دسترس عموم شامل نام بنگاه اقتصادی، سال مالی، نام حسابرس و بازرس قانونی و اطلاعات کلی و عمومی مربوط به گزارش های مالی قابل انتشار را در سامانه الکترونیکی جامعه مستقر و اطلاعات یاد شده را به روزرسانی نماید، به گونه ای که قابل دسترس برای همه کاربران باشد.

ماده ۲۸ (اصلاحی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- آیین نامه اجرایی این فصل توسط هیأت مدیره تهیه و به تصویب شورای عالی جامعه می رسد.

فصل چهارم - نظارت حرفه ای

ماده ۲۹ (اصلاحی ۰۵، ۰۴، ۱۳۹۰)- به منظور اطمینان از ارتقای کیفیت خدمات حرفه ای اعضا، هماهنگی در روشهای انجام امور حسابرسی و بازرسی قانونی، افزایش کیفیت گزارشهای حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی، پیشگیری از رفتار ناسازگار با شؤون حرفه ای و ضرورت گذراندن دوره های بازآموزی توسط اعضا، همچنین رعایت مقررات قانونی مربوط شامل مفاد این اساسنامه و آیین نامه ها و دستورالعملهای اجرایی آن، جامعه بر کار حرفه ای حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی نظارت

مستمر دارد. کارگروه‌های تخصصی و هیئت عالی نظارت می‌توانند پرونده‌ها، اطلاعات و مدارک مؤسسات حسابرسی و شاغلان انفرادی را در محل استقرار آنها یا در محل جامعه بررسی کنند.

تبصره ۱ - نظارت جامعه بر فعالیت حرفه‌ای اعضای از طریق کارگروه‌های تخصصی ذی ربط با نظارت ارکان صلاحیتدار جامعه انجام می‌گیرد. حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی موظفند پرونده‌ها، اطلاعات و مدارک مورد نیاز را برای بررسی در اختیار کارگروه‌ها قرار دهند. کارگروه‌های تخصصی یاد شده وظیفه بررسی، رسیدگی، اظهارنظر و آرایه گزارش مقتضی به ارکان ذی صلاح جامعه را انجام خواهند داد.

تبصره ۲ - کلیه اطلاعات، مدارک و پرونده‌های یاد شده در این ماده جزو اسناد طبقه بندی شده تلقی می‌شود و به صورت امانت در اختیار اعضای کارگروه‌ها و مأموران آنها قرار می‌گیرد و افشای مطالب آنها منحصراً در مراجع ذی صلاح مجاز است.

ماده ۳۰ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - رعایت مقررات جامعه و پیروی از رهنمودها و تذکرات ابلاغ شده از سوی ارکان ذی صلاح جامعه در مورد رفع نارساییهای خدمات حرفه‌ای اعضای توسط آنها الزامی است. عدم توجه اعضای به موارد اعلام شده در این فصل، مستلزم احاله نتیجه رسیدگی به هیأت‌های انتظامی است.

ماده ۳۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هیئت مدیره موظف است حداقل هر سال یک بار بر اساس آیین نامه نظارت حرفه‌ای، چگونگی فعالیت حرفه‌ای اعضای شاغل را بررسی و نتیجه را در پایگاه اطلاع رسانی جامعه منتشر نماید. این بررسی شامل کنترل وضعیت (در مورد مؤسسات حسابرسی) و کنترل کیفیت حسابرسی می‌باشد.

فصل پنجم - هیأت‌های انتظامی

ماده ۳۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - به منظور رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای جامعه از مقررات مربوط، هیأت‌های انتظامی بدوی و هیأت عالی انتظامی تشکیل می‌شوند.

تبصره - هیأت‌های انتظامی بدوی به تعداد مورد نیاز تشکیل می‌گردند.

ماده ۳۳ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هر یک از هیأت‌های انتظامی بدوی دارای سه عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل است که توسط شورای عالی تعیین و برای مدت سه سال منصوب می‌شوند. تغییر هر یک از اعضای هیأت‌های یاد شده قبل از پایان دوره تصدی آنها منحصراً با تصمیم دو سوم آرای اعضای شورای عالی انجام می‌شود.

تبصره ۱ - عضو علی‌البدل در غیاب هر یک از اعضای اصلی، به جای آن انجام وظیفه می‌کند و همان وظایف و اختیارات و مسئولیتهای عضو اصلی را بر عهده دارد.

تبصره ۲ - اعضای هیأت‌های انتظامی بدوی باید از بین حسابداران رسمی غیر شاغل انتخاب شوند و هیچ یک از آنها نمی‌توانند در بیش از یک هیأت انتظامی عضویت داشته باشند.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - رییس هر یک از هیأت‌های انتظامی بدوی توسط شورای عالی تعیین می‌شود.

تبصره ۴ - انتخاب مجدد اعضای هیأت‌های مذکور بلامانع است.

تبصره ۵ - جلسات هیأت‌ها با حضور کلیه اعضا معتبر است.

ماده ۳۴ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هیأت عالی انتظامی مرکب از سه عضو اصلی و سه عضو علی‌البدل است. هیأت یاد شده با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

۱ - یک نفر حسابدار رسمی غیر شاغل به انتخاب شورای عالی جامعه،

۲ - یک نفر حسابدار رسمی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی،

۳ - یک نفر متخصص رشته حقوق به انتخاب وزیر دادگستری.

تبصره ۱ - وزیر امور اقتصادی و دارایی و وزیر دادگستری و شورای عالی جامعه هر کدام یک نفر را برحسب مورد ذی ربط با همان شرایط مقرر در بندهای بالا برای عضو اصلی - به عنوان عضو علی‌البدل تعیین خواهند نمود.

تبصره ۲ - عضو علی‌البدل در غیاب هر یک از اعضای اصلی به جای آنها انجام وظیفه می‌کند و همان اختیارات و مسئولیتهای عضو اصلی را بر عهده دارد. هر عضو علی‌البدل، برحسب مورد، به جای عضو اصلی مربوط فعالیت می‌نماید.

تبصره ۳ - اعضای حسابدار رسمی هیأت عالی انتظامی نمی‌توانند در هیأت‌های انتظامی بدوی عضویت داشته باشند.

تبصره ۴ - رییس و نایب رییس هیأت عالی انتظامی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود.

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - مدت تصدی اعضای هیأت عالی انتظامی (اصلی و علی‌البدل) سه سال است و انتخاب مجدد آنها بلامانع است. هیئت یاد شده تا انتخاب اعضای جدید به کار خود ادامه می‌دهد.

ماده ۳۵ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - اعضای شورای عالی، هیأت مدیره، هیأت عالی نظارت، کارگروه‌های تخصصی موضوع ماده (۱۵) این اساسنامه نمی‌توانند به عضویت هیأت عالی انتظامی و هیأت‌های انتظامی بدوی درآیند.

ماده ۳۶ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - تنبیه‌های انضباطی اعضا به شرح زیر است:

۱ - اخطار بدون درج در پرونده.

۲ - توبیخ با درج در پرونده.

۳ - ممنوعیت انعقاد هرگونه قرارداد خدمات حرفه‌ای و تخصصی و پذیرش بازرسی قانونی و حسابرسی در دوره معین.

۴ - تعلیق عضویت تا یک سال.

۵ - تعلیق عضویت از یک تا پنج سال.

۶ - لغو عنوان حسابدار رسمی.

تبصره ۱ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - هیئت های انتظامی بدوی با دعوت از متهم و انجام بررسی های لازم رأی مقتضی صادر می نمایند. آرای صادر شده توسط هیئتهای انتظامی بدوی در مورد تنبیهات ردیف های (۱) و (۲) قطعی است و قابل تجدیدنظر نمی باشند.

تبصره ۲ - در خصوص تنبیه های انضباطی موضوع ردیفهای (۳) تا (۶) این ماده پس از صدور رأی توسط هیأت انتظامی بدوی، مفاد آن توسط دبیرکل به متهم ابلاغ می شود. متهم می تواند ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ، درخواست تجدیدنظر نماید و دفاعیات خود را کتباً به هیأت عالی انتظامی تسلیم کند.

تبصره ۳ - دبیرکل جامعه نیز می تواند ظرف مهلت مقرر در تبصره (۲)، از رأی یاد شده تقاضای تجدیدنظر نماید و آن را به طور کتبی به هیأت عالی انتظامی تسلیم کند. تبصره ۴ - هیأت عالی انتظامی با دعوت از متهم و انجام بررسیهای لازم، رأی مقتضی را صادر می کند. این رأی در خصوص تنبیه های انضباطی ردیفهای (۳) و (۴) این ماده قطعی و لازم الاجراست و عدم تسلیم به موقع دفاعیه یا عدم حضور متهم در جلسات رسیدگی، مانع از صدور رأی نیست. قطعی شدن رأی صادره در مورد تنبیه های انضباطی ردیفهای (۵) و (۶) منوط به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می باشد. چنانچه وزیر امور اقتصادی و دارایی رأی هیأت عالی انتظامی را در موارد یاد شده نقض نماید، موضوع و پرونده مربوط را به هیأت تشخیص صلاحیت برای اتخاذ رأی نهایی ارجاع می دهد.

تبصره ۵ - بندهای (ج) و (د) ماده (۲) آیین نامه تعیین صلاحیت تنها پس از ارجاع وزیر امور اقتصادی و دارایی (مذکور در تبصره (۴) بالا) اجرا می شود.

تبصره ۶ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - چنانچه متهم یا دبیرکل جامعه ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی، به آرای صادر شده توسط هیأت انتظامی بدوی - موضوع تنبیه های ردیفهای (۳) تا (۶) ماده (۳۶) این اساسنامه - کتباً اعتراض کند، موضوع قابل طرح در مرجع تجدیدنظر است. در غیر این صورت آرای صادره پس از انقضای مهلت یاد شده قطعی و لازم الاجراست. در صورت انجام اعتراض در ظرف مهلت یاد شد پرونده مربوط به هیأت عالی انتظامی ارسال خواهد شد.

تبصره ۷ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - هیئت های انتظامی موظفند در آرای صادر شده مرتبط با موضوع ردیف های (۳) تا (۶) این ماده، تکلیف کارهای در جریان عضو متخلف را مشخص نمایند. در صورتی که رأی بر تکمیل کارهای در جریان توسط متخلف باشد، دبیرکل جامعه موظف است نظارت خاص بر فرآیند تکمیل کارهای در جریان اعمال نماید.

تبصره ۸ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - دبیرکل جامعه موظف است اساس اشخاصی را که تنبیهات انضباطی موضوع ردیف های (۳) تا (۶) این ماده در مورد آنها اعمال می شود، بلافاصله و علاوه بر موارد مندرج در قسمت اخیر ماده (۵۸) این اساسنامه از طریق پست سفارشی به اطلاع سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان بورس و اوراق بهادار و اشخاص طرف قرارداد عضو متخلف (که قرارداد آنها به جامعه ارسال شده است) برساند.

تبصره ۹ (الحاقی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - چنانچه دبیرکل جامعه، هیئت عالی نظارت و هیئت عالی انتظامی در راستای انجام وظایف خود و رسیدگی به فعالیت حرفه ای حسابداران رسمی، از وقوع جرم مرتبیطی مطلع شوند، موظفند علاوه بر سایر اقدامات مقرر در این اساسنامه، مراتب را از طریق دبیرکل جامعه به مراجع قضایی منعکس نمایند. ماده ۳۷ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای شورای عالی جامعه تنها در صلاحیت هیأت عالی انتظامی است و هیأت مذکور رأساً به آن رسیدگی و رأی قطعی و نهایی را صادر می نماید.

ماده ۳۷ مکرر (اصلاحی ۰۴، ۳۰، ۱۳۹۲) - وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است در مواردی که مقتضی بداند تخلفات، قصور و اهمال کلیه اعضای جامعه را به هیئت ویژه رسیدگی با ترکیب زیر ارجاع نماید:

۱ - رییس هیئت عالی نظارت (رییس هیئت).

۲ - یک نفر متخصص در امور مالی و محاسباتی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی.

۳ - یک نفر متخصص در رشته حقوق مالی به انتخاب وزیر دادگستری.

هیئت یادشده به تخلفات، قصور و اهمال کلیه اعضای جامعه مذکور اعم از اعضای شورای عالی، هیئت مدیره مؤسسه حسابرسی، حسابدار رسمی شریک یا شاغل در مؤسسه حسابرسی، حسابدار رسمی شاغل انفرادی و حسابدار رسمی غیرشاغل رسیدگی و رأی قطعی و نهایی را متناسب با تخلف انجام شده به شرح تنبیههای انضباطی شش گانه مقرر در ماده (۳۶) این اساسنامه صادر می نماید. رأی صادره در مورد تنبیه های انضباطی ردیف های (۵) و (۶) ماده (۳۶) مذکور پس از موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل اجرا است. دستورالعمل نحوه رسیدگی هیئت ویژه رسیدگی، تعیین انواع تخلفات انتظامی و تنبیهات متناسب با آن و سایر موارد مربوط به پیشنهاد هیئت ویژه یاد شده به تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی و دادگستری می رسد. هیئت یاد شده در وزارت امور اقتصادی و دارایی استقرار می یابد.

تبصره ۱ (الحاقی ۰۹، ۱۳، ۱۳۹۰) - در صورتی که به تشخیص هیئت ویژه رسیدگی موضوع این ماده بر اثر اقدام یا گزارش خلاف واقع حسابرس عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، حقوق عمومی تضییع شده باشد، موضوع توسط رییس هیئت یاد شده همراه با مستندات مربوط برای اعلام به مرجع قضایی صلاحیتدار به وزارت امور اقتصادی و دارایی منعکس می شود.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۹، ۱۳، ۱۳۹۰) - هیئت ویژه رسیدگی موضوع این ماده و همچنین هیئتهای انتظامی موضوع مواد (۳۳) و (۳۴) این اساسنامه می توانند تنبیههای انضباطی شش گانه مذکور در ماده (۳۶) این اساسنامه را در مورد مؤسسه حسابرسی متخلف و شرکای مؤسسه حسابرسی که طبق بند (۴) ماده (۲۵) این اساسنامه در مقابل فعالیتهای مؤسسه، مسئولیت تضامنی دارند، تماماً اعمال نمایند.

تبصره ۳ (الحاقی ۰۴، ۳۰، ۱۳۹۲) - رسیدگی به تخلفات کلیه اعضای جامعه به شرح این ماده و صدور رأی توسط هیئت های انتظامی بدوی و عالی، نافی صلاحیت هیئت ویژه رسیدگی نخواهد بود.

تبصره ۴ (الحاقی ۰۴، ۳۰، ۱۳۹۲) - مصوبات خلاف مقررات شورای عالی و هیئت مدیره، بنا به گزارش هیئت عالی نظارت و تأیید هیئت ویژه رسیدگی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابطال می شوند.

ماده ۳۸ (اصلاحی ۰۴، ۰۵، ۱۳۹۰) - انصراف اعضا از عضویت در جامعه، مانع از رسیدگی و اعمال تنبیه های انضباطی عضو متخلف نیست.

ماده ۳۹ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - آن دسته از اعضای جامعه که به تنبیه های مقرر در ردیفهای (۴)، (۵) و (۶) ماده (۳۶) این اساسنامه به طور قطعی محکوم می شوند، به ترتیب برای مدت (۴) سال، (۱۰) سال و به طور دایم در ارکان جامعه نمی توانند عضویت داشته باشند.

ماده ۴۰ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - درخواست پذیرش مجدد اشخاصی که عنوان حسابدار رسمی آنها لغو می شود تا مدت (۵) سال در هیأت تشخیص صلاحیت قابل طرح نیست.

ماده ۴۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - آیین نامه اجرایی این فصل مشتمل بر نحوه رسیدگی هیأتها، تعیین انواع تخلفات انتظامی متناسب با تنبیهات و سایر موارد مربوط با پیشنهاد شورای عالی و به تصویب مشترک وزیر امور اقتصادی و دارایی و دادگستری خواهد رسید.

فصل ششم - مقررات مالی

ماده ۴۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - درآمدهای جامعه به شرح زیر است:

۱ - ورودیه اعضا.

۲ - حق عضویت (ثابت و متغیر)

۳ - درآمد برگزاری برنامه های آموزشی و پژوهشی، همایشها و انتشارات.

۴ - کمکهای داوطلبانه و هدایای اشخاص.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - مبلغ ورودیه و حق عضویت، پس از اعمال نظارت مندرج در مواد (۵۱)، (۵۲) و (۵۳) قابل وصول است.

تبصره ۲ - دریافت کمکهای داوطلبانه و هدایا پس از تصویب شورای عالی مجاز است.

تبصره ۳ - وجوه پرداختی موضوع این ماده توسط اعضا و دیگر اشخاص، از نظر مالیاتی جزو هزینه های قابل قبول آنها به حساب می آید.

ماده ۴۳ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هزینه ها و پرداختهای جامعه در چارچوب بودجه مصوب و با رعایت مقررات این اساسنامه و آیین نامه های مربوط انجام می شود.

ماده ۴۴ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - کلیه اسناد و اوراق مالی و تعهدآور، افتتاح حسابهای بانکی و برداشت از آنها مشترکاً با امضای دبیرکل و یکی از اعضای هیأت مدیره خواهد بود و در غیاب دبیرکل به امضای مشترک دو نفر از اعضای هیأت مدیره - که یکی از آنها توسط دبیرکل معرفی می شود - معتبر می باشد.

ماده ۴۵ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - سال مالی جامعه از تاریخ اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می یابد. اولین دوره مالی جامعه، از تاریخ تشکیل آن شروع می شود.

ماده ۴۶ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - در صورت انحلال جامعه، مازاد دارایی بر بدهی آن، مطابق نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی، به مؤسسات علمی - فرهنگی غیرانتفاعی کشور واگذار می شود.

فصل هفتم - صورتهای مالی و گزارشهای سالانه جامعه

ماده ۴۷ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هیأت مدیره موظف است صورتهای مالی جامعه و گزارش سالانه خود را حداکثر دو ماه پس از پایان سال مالی به هیأت عالی نظارت وزیر امور اقتصادی و دارایی ارائه نماید.

ماده ۴۸ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هیأت عالی نظارت مکلف است ظرف یک ماه از تاریخ دریافت صورتهای مالی و گزارش مدیره، گزارش رسیدگی خود را مطابق مقررات ردیفهای (الف) و (ب) ماده (۱۷) این اساسنامه، به شورای عالی و وزیر امور اقتصادی و دارایی ارائه کند.

ماده ۴۹ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - شورای عالی موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت گزارش هیأت عالی نظارت، در خصوص صورتهای مالی و گزارش هیأت مدیره تصمیم گیری کند.

ماده ۵۰ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - خلاصه تصمیمات شورای عالی و هیأت مدیره باید به نحو مقتضی به اطلاع اعضای جامعه و وزیر امور اقتصادی و دارایی برسد.

فصل هشتم - نظارت عمومی

ماده ۵۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - شورای عالی باید موارد ذیل را برای وزیر امور اقتصادی و دارایی ارسال نماید:

الف - آیین نامه های موضوع بندهای (۳) و (۴) ماده (۸) این اساسنامه.

ب - مبلغ ورودیه و حق عضویت ثابت و متغیر اعضا موضوع بند (۱۳) ماده (۸) این اساسنامه.

ماده ۵۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - وزیر امور اقتصادی و دارایی موارد یاد شده در ماده (۵۱) را ظرف حداکثر مدت یک ماه از تاریخ وصول آنها، مورد بررسی قرار داده و موارد مغایرت آنها را با قوانین و مقررات جاری کشور تعیین و با ذکر دلیل به شورای عالی جامعه اعلام می نماید. در صورت نبودن مغایرتها یاد شده، موضوع عدم مغایرت توسط وزیر ظرف مهلت مذکور برای شورای عالی ارسال می گردد و چنانچه ظرف مهلت مزبور اعلام نظر ننماید، در حکم موافقت وی تلقی خواهد شد و مصوبه شورای عالی قابل اجراست.

ماده ۵۳ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - شورای عالی موظف است مغایرتهای اعلامی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی را رفع کند و آن را برای وی جهت بررسی مجدد برابر با ماده (۵۲) ارسال نماید. در هر صورت رفع مغایرتها یاد شده توسط شورای عالی الزامی است.

ماده ۵۴ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - در مواردی که وزیر امور اقتصادی و دارایی در امور مربوط به وظایف و مسؤولیتهای اعضای هیأت مدیره، اعضای هیأتها، انتظامی، اعضای شورای عالی، اعضای هیأت عالی نظارت و یا سایر اعضای جامعه، تخلف مالی، اداری و انتظامی و یا سایر تخلفات حرفه ای مشاهده و یا احراز نماید رسیدگی به امر را به مراجع قانونی ذی صلاح ارجاع و پی گیری خواهد نمود.

فصل نهم - صدور پروانه حسابداری رسمی

ماده ۵۵ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هیأت تشخیص صلاحیت بعد از تأیید صلاحیت حسابداران رسمی، فهرست آنان را برای صدور کارت شناسایی عکسدار به دبیرکل جامعه به طور کتبی معرفی خواهد کرد.

ماده ۵۶ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - حسابداران رسمی باید دارای کارت شناسایی عکسدار باشند. اشتغال هر حسابدار رسمی به خدمات تخصصی و حرفه ای موضوع بند (ت) ماده (۱) منوط به دارا بودن پروانه کار صادر شده توسط جامعه است.

تبصره (منسوخه ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - در صورتی که کارت حسابداران رسمی شاغل برابر مقررات به غیرشاغل تبدیل شود، فهرست آنان توسط هیأت تشخیص برای دبیرکل جامعه ارسال خواهد شد.

ماده ۵۷ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - دبیرکل جامعه موظف است برای هر یک از حسابداران رسمی موضوع ماده (۵۵) کارت شناسایی عکسدار صادر نماید. مدت اعتبار کارت شناسایی و پروانه کار موضوع ماده (۵۶) چهار سال است و هر چهار سال یک بار تمدید می شود.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - هیئت تشخیص صلاحیت مکلف است در اجرای بند (ب) ماده (۲) آیین نامه تعیین صلاحیت، از جامعه کسب نظر نماید و بر اساس و به استناد آن اقدام نماید.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - چنانچه با انجام مفاد تبصره (۱) این ماده هیئت تشخیص صلاحیت اشخاصی از حسابداران رسمی را تأیید ننمود، فهرست آنان را به طور کتبی به دبیرکل جامعه اعلام خواهد نمود.

ماده ۵۸ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - دبیرکل جامعه در دی ماه هر سال صورت اسامی کلیه حسابداران رسمی را با قید شاغل و غیرشاغل در روزنامه رسمی و حداقل یکی از روزنامه های کثیرالانتشار منتشر خواهد نمود. اسامی اشخاصی که طی هر سال عنوان حسابدار رسمی آنان لغو یا تعلیق می گردد باید بلافاصله از راههای یاد شده به اطلاع عموم، وزیر امور اقتصادی و دارایی و ارکان جامعه و هیئت تشخیص صلاحیت برسد.

تبصره (منسوخه ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - مراجع ذی ربط مقرر در این اساسنامه موظفند مشخصات اعضای را که عنوان حسابدار رسمی آنان لغو یا تعلیق می شوند و یا به سایر تنبیه های انضباطی محکوم می گردند برای دبیرکل جامعه و هیأت تشخیص صلاحیت به طور کتبی ارسال دارند.

فصل دهم - مقررات متفرقه

ماده ۵۹ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - جامعه حسابداران رسمی ایران جامعه ای حرفه ای و غیرسیاسی است و از مجامع حرفه ای موضوع بند (۴) ماده (۲) قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - به حساب می آید.

ماده ۶۰ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - مسؤولیت جبران هرگونه خساراتی که از ارایه خدمات تخصصی و حرفه ای اعضاء به اشخاص ثالث وارد شود بر عهده عضو ذی ربط است. در خصوص مؤسسات حسابرسی در صورتی که داراییهای مؤسسه برای جبران خسارات کافی نباشد، شرکای مؤسسه حسابرسی متضامناً مسؤول تأدیه مانده خسارات هستند.

ماده ۶۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - عضویت حسابداران رسمی شاغل به طور غیرموظف در شورای عالی، هیأت عالی نظارت، هیئت های عالی انتظامی و کارگروههای تخصصی جامعه از مصادیق خدمات تخصصی و حرفه ای موضوع بند (ت) ماده (۱) این اساسنامه نیست.

ماده ۶۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - حسابداران رسمی شاغل در سازمان حسابرسی و یا مؤسسات حسابرسی و یا در نزد سایر حسابداران رسمی ارایه دهنده خدمات حرفه ای مستقل، مجاز به ارایه خدمات تخصصی و حرفه ای مستقل از سازمان و مؤسسات و اشخاص یاد شده نیستند و عدم مراعات حکم مذکور، تخلف محسوب می شود.

ماده ۶۳ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - سقف مجاز ارایه خدمات تخصصی و حرفه ای توسط اعضا متناسب با سابقه و تجربه حسابداران رسمی و ترکیب و تعداد کارکنان و سایر شرایط آنها و همچنین روش تعیین حق الزحمه خدمات حرفه ای، به موجب آیین نامه هایی خواهد بود که با پیشنهاد شورای عالی جامعه به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد. آیین نامه های مزبور باید متضمن معیارهای لازم برای طبقه بندی حسابداران رسمی شاغل و مؤسسات حسابرسی عضو جامعه باشد.

ماده ۶۴ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - عدم حضور هر یک از اعضای شورای عالی جامعه به دلایل غیرموجه در سه جلسه متوالی - به تشخیص حداقل شش نفر از اعضای شورای عالی - به منزله استعفای آنها از عضویت در رکن مربوط است.

ماده ۶۵ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - آن دسته از مفاد آیین نامه تعیین صلاحیت که با مقررات این اساسنامه مغایرت دارند ملغی می گردند.

ماده ۶۶ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۵) - در صورت لزوم، اساسنامه جامعه به ترتیب ذیل اصلاح خواهد شد:

الف - به پیشنهاد شورای عالی و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران؛ یا

ب - با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران.

دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار:

در اجرای بیست و چهارمین مصوبه شورای عالی بورس و اوراق بهادار مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۲۳، این دستورالعمل تحت عنوان "دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار" که از این پس به اختصار دستورالعمل نامیده می شود در تاریخ ۱۳۸۶/۰۵/۰۸ به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید.

فصل اول: تعریف اصطلاحات

ماده ۱: اصطلاحات و واژه هایی که در این دستورالعمل به کار رفته است دارای معانی زیر می باشد:

۱- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار است که به موجب ماده ۵ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ تشکیل شده است و از این پس به اختصار "سازمان" نامیده می شود.

- ۲- جامعه: جامعه حسابداران رسمی ایران است که به موجب ماده واحده قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی مصوب ۱۳۷۲ تشکیل گردیده است که از این پس به اختصار "جامعه" نامیده می شود.
- ۳- کمیته: منظور کمیته ای است که مطابق ماده ۳ این دستورالعمل تشکیل می شود.
- ۴- موسسه حسابرسی معتمد: موسسه حسابرسی معتمد سازمان است که بر اساس ضوابط این دستورالعمل مورد پذیرش قرار می گیرد و در فهرست موسسات حسابرسی معتمد سازمان درج می شود.

فصل دوم: پذیرش موسسات حسابرسی معتمد

- ماده ۲: هر موسسه حسابرسی عضو جامعه می تواند با احراز شرایط زیر، پس از موافقت سازمان در فهرست موسسات حسابرسی معتمد قرار گیرد:
- ۱- از مدت عضویت آن در جامعه حداقل یک سال گذشته باشد.
 - ۲- هر یک از شرکای موسسه حداقل ۱۰ گزارش حسابرسی صورتهای مالی را امضا کرده باشند.
 - ۳- موسسه حسابرسی باید دارای کارکنان حرفه ای تمام وقت متناسب با حجم فعالیت خود بوده و ترکیب کارکنان آن از نظر رده های حرفه ای مختلف مطابق ضوابط و مقررات جامعه از جمله مقررات آیین نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه ای توسط اعضای جامعه و دستورالعملهای اجرایی آن، جوابگوی حفظ کیفیت کار حسابرسی باشد. همچنین تعداد کارکنان حرفه ای موسسه با سابقه کار حسابرسی زیر ۲ سال بعد از اخذ مدرک کارشناسی نباید از ۴۰ درصد مجموع کارکنان حرفه ای آن تجاوز کند.
 - ۴- اسامی کارکنان آن به طور منظم در فهرست بیمه و فهرست مالیات موسسه حسابرسی درج شود.
 - ۵- امتیاز موسسه حسابرسی از نقطه نظر (الف) کنترل کیفیت در سطح موسسه (احراز شرایط موسسه حسابرسی عضو جامعه) و (ب) کنترل کیفیت سطح کار حسابرسی (اجرای کار حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی و آیین رفتار حرفه ای)، که از طرف جامعه اعلام می شود از حد نصاب امتیاز در نظر گرفته شده توسط هیئت مدیره سازمان برای موسسات حسابرسی معتمد، کمتر نباشد.
 - ۶- موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش و شرکا و مدیران آن فاقد سابقه تخلفات و تنبیه های انضباطی موضوع بندهای ۳ تا ۶ ماده ۳۵ اساسنامه جامعه (مصوب شهردار ۱۳۷۸ و اصلاحات بعدی) باشند یا حداقل یک سال از زمان پایان دوره تعلیق یا دوره محکومیت آنها سپری شده باشد.
 - ۷- شرکا و مدیران موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش، جزء شرکا و مدیران متخلف موسسات حسابرسی حذف شده از فهرست موسسات حسابرسی معتمد نباشند.
- تبصره ۱. ملاک درج نام موسسه حسابرسی در فهرست موسسات حسابرسی معتمد، تاریخ صدور موافقتنامه سازمان مبنی بر پذیرش موسسه حسابرسی به عنوان موسسه حسابرسی معتمد است.
- تبصره ۲. موسسات حسابرسی پس از پذیرش به عنوان موسسات حسابرسی معتمد، همواره باید حد نصاب امتیاز کنترل کیفیت در سطح موسسه و کار حسابرسی (موضوع بند ۵ این ماده) را کسب کنند، در غیر این صورت از فهرست موسسات حسابرسی معتمد حذف خواهند شد.
- تبصره ۳. در مواردی که شریک یا مدیر موسسه، امضا کننده گزارش حسابرسی یا مسئول کار موضوع تخلف نباشد، مشمول بند ۷ این ماده نخواهد بود.
- تبصره ۴. سازمان حسابرسی - که تنها سازمان حسابرسی دولتی محسوب می شود - جزء موسسات حسابرسی معتمد سازمان شناخته می شود.
- تبصره ۵. کلیه موسسات حسابرسی که به موجب مقررات قبلی جزء موسسات حسابرسی معتمد سازمان کارگزاران بورس و اوراق بهادار تهران پذیرفته شده اند، به عنوان موسسه حسابرسی معتمد سازمان پذیرفته می شوند، و حداکثر ظرف یک سال از تاریخ تصویب این دستورالعمل مهلت دارند وضعیت خود را با شرایط مقرر در این ماده تطبیق دهند.
- تبصره ۶. بنا به دستور رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار، جامعه ظرف ۳۰ روز از تاریخ صدور رای قطعی و نهایی توسط هیئت عالی انتظامی، نتایج آراء صادره در خصوص موسسات حسابرسی معتمد و موسسات حسابرسی متقاضی پذیرش را به سازمان اعلام می نماید.
- تبصره ۷. در مواردی که شرکای موسسات حسابرسی معتمد از این موسسات حسابرسی جدا شوند و موسسه حسابرسی جدید تاسیس نمایند، موسسه حسابرسی جدید از محدودیت موضوع بند ۱ این ماده مستثنی است، مشروط به این که حداقل دو نفر از شرکای موسسه حسابرسی جزء شرکای قبلی موسسات حسابرسی معتمد باشند.
- ماده ۳: در راستای اجرای این دستورالعمل، کمیته ای متشکل از ۵ نفر حسابدار رسمی دارای حداقل ۵ سال سابقه مدیر ارشد حسابرسی به انتخاب هیئت مدیره سازمان تشکیل می شود. از ۵ عضو کمیته، یک عضو به پیشنهاد جامعه و تأیید هیئت مدیره سازمان، یک عضو به پیشنهاد سازمان حسابرسی و تأیید هیئت مدیره سازمان و سه عضو دیگر نیز به طور مستقیم توسط هیئت مدیره سازمان انتخاب خواهند شد. نحوه انجام وظایف و اداره جلسات آن در چارچوب مفاد این دستورالعمل، به موجب دستورالعمل اجرایی خواهد بود که به پیشنهاد کمیته به تصویب هیئت مدیره سازمان می رسد.
- ماده ۴: موسسات حسابرسی متقاضی پذیرش به عنوان موسسات حسابرسی معتمد باید تقاضای پذیرش خود را مطابق فرمهایی که توسط سازمان برای این منظور طراحی می شود، به همراه اسناد و مدارک مورد نیاز برای اثبات احراز شرایط پیش بینی شده در ماده ۲ این دستورالعمل و همچنین اطلاعات مشروحه زیر به سازمان تسلیم کنند:
- الف - فهرست تمام اشخاصی که ظرف سه سال قبل از ارائه درخواست پذیرش برای آنها خدمات حسابرسی انجام داده و گزارش حسابرسی صادر کرده و همچنین مشتریانی که برای آنها خدمات تخصصی و حرفه ای غیر حسابرسی، ارائه نموده اند،
- ب - فهرست قراردادهای حسابرسی، مشاوره ای و سایر خدمات حرفه ای و تخصصی در جریان،
- پ - صورت ریز حق الزحمه دریافتی از هر یک از اشخاص بر حسب خدمات حسابرسی و خدمات تخصصی و حرفه ای غیر حسابرسی برای دو سال اخیر،
- ت - بیانیه سیاستهای کنترل کیفیت موسسه در خصوص خدمات حسابرسی و خدمات تخصصی و حرفه ای غیر حسابرسی،
- ث - فهرست تمام کارکنان حرفه ای موسسه حسابرسی با ذکر خلاصه مشخصات و سوابق،

ج - سایر اطلاعات مربوط به ارائه خدمات حسابرسی به مشتریان که بنا به تشخیص سازمان برای حفظ منافع عمومی و حمایت از سرمایه گذاران ضروری باشد، و ج - تاییدیه جامعه مبنی بر احراز شرایط مؤسسات حسابرسی عضو جامعه، و نداشتن سابقه تخلف و محکومیت به شرح بند ۶ ماده ۲ این دستورالعمل.

تبصره ۱. ارائه بیانیه سیاستهای کنترل کیفیت موسسه برای مؤسسات حسابرسی عضو جامعه، متعاقب صدور دستورالعمل جامعه، حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب دستورالعمل مزبور الزامی است.

تبصره ۲. کلیه مؤسسات حسابرسی معتمد موظفند طی نامه ای، به جامعه مجوز لازم را اعطا نمایند تا در صورت درخواست اطلاعات مورد نیاز سازمان طبق این دستورالعمل در خصوص مؤسسات حسابرسی معتمد، اطلاعات مذکور از سوی جامعه در اختیار سازمان قرار گیرد. همچنین مؤسسات حسابرسی معتمد موظفند رونوشتی از نامه مذکور را همزمان به سازمان ارسال نمایند.

تبصره ۳. اطلاعات دریافتی موضوع این ماده از مؤسسات حسابرسی متقاضی پذیرش توسط سازمان جزء اطلاعات محرمانه تلقی خواهد شد.

ماده ۵: سازمان باید تقاضای موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش را همراه با اسناد و مدارک مربوط، ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ دریافت، جهت بررسی و تصمیم گیری به دبیرخانه کمیته ارسال کند. دبیرخانه کمیته نیز باید موضوع را حداکثر ظرف ۱۵ روز پس از تکمیل مدارک در جلسه کمیته مطرح کند و تصمیمات کمیته در خصوص رد یا قبول تقاضای پذیرش موسسه حسابرسی (با ذکر دلایل در صورت رد تقاضا) را ظرف حداکثر ۱۰ روز پس از تاریخ تشکیل جلسه به سازمان گزارش نماید.

ماده ۶: چنانچه سازمان یا دبیرخانه کمیته، فرمهای تقاضای تکمیل شده و مدارک ارسالی را برای پذیرش موسسه حسابرسی متقاضی ناقص تشخیص دهد، باید موضوع را ظرف مدت دو هفته به ترتیب از تاریخ ثبت درخواست در سازمان یا ارسال به دبیرخانه کمیته، به موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش اعلام کند.

ماده ۷: سازمان باید بر اساس تصمیمات کمیته، موافقت یا عدم موافقت خود را با پذیرش موسسه حسابرسی متقاضی (با ذکر دلایل در صورت رد تقاضا) حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ کسب نظر کمیته، به موسسه حسابرسی مذکور اعلام نماید.

تبصره: در صورتی که موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش نسبت به رد تقاضای خود اعتراض نماید، کمیته موظف است ظرف ۱۵ روز از تاریخ دریافت اعتراض، آن را بررسی و نتیجه را به سازمان گزارش نماید و سازمان نیز باید ظرف ۱۰ روز از تاریخ کسب نظر کمیته، تصمیم نهایی خود را به موسسه حسابرسی اعلام کند.

ماده ۸: مؤسسات حسابرسی معتمد پس از پذیرش و قبل از درج نام آنها در فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد، باید طی تعهدنامه ای، رعایت کلیه مفاد این دستورالعمل را تعهد نمایند.

تبصره: مؤسسات حسابرسی معتمد باید لزوم ارسال مکاتبات موضوع این دستورالعمل به سازمان را در قراردادهای حسابرسی با شرکت مورد حسابرسی پیش بینی نمایند.

ماده ۹: مؤسسات حسابرسی معتمد مکلفند در گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی که طبق اصول و ضوابط حسابرسی و با رعایت قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ تهیه می شود نسبت به صورتهای مالی رسیدگی شده، درباره موارد زیر صریحاً اظهار نظر نمایند:

الف - رعایت استانداردهای حسابداری در تهیه و ارائه صورتهای مالی اساسی و یادداشتهای توضیحی صورتهای مالی مزبور،

ب - عدم رعایت ضوابط و مقررات سازمان، و

پ - عدم رعایت قوانین و مقررات تجاری، مالیاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت واحد مورد رسیدگی.

تبصره ۱. مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان در چارچوب استانداردهای حسابرسی مکلفند علاوه بر اظهار نظر حرفه ای خود نسبت به صورتهای مالی سالانه، نسبت به سایر موارد مقرر در دستورالعمل اجرایی ماده ۴۵ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، در گزارش های حسابرس مستقل و بازرس قانونی یا به صورت گزارش جداگانه یا ویژه برای استفاده سازمان نیز اظهار نظر کنند.

تبصره ۲. چک لیست رعایت مجموعه مقررات سازمان، باید از طریق سازمان با همکاری جامعه و سازمان حسابرسی تهیه شود و در اختیار مؤسسات حسابرسی معتمد قرار گیرد.

تبصره ۳. سازمان باید کلیه بخشنامه ها و مقررات مربوطه را کتباً یا از طریق سایت اینترنتی رسمی خود در اختیار جامعه، سازمان حسابرسی و مؤسسات حسابرسی معتمد قرار دهد.

تبصره ۴. سازمان محتوای اطلاعات مورد نیاز خود از گزارش های ویژه مؤسسات حسابرسی معتمد را تعیین خواهد نمود و این مؤسسات موظفند بر اساس آن اقدام نمایند.

فصل سوم: اشخاص حقوقی مشمول حسابرسی موضوع این دستورالعمل

ماده ۱۰: اشخاص حقوقی زیر مکلفند حسابرس مستقل و بازرس قانونی خود را از میان سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه که در فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد درج شده اند، انتخاب نمایند:

الف - شرکتهای پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار،

ب - شرکتهای فرعی شرکتهای پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار،

پ - شرکتهای سهامی عام با عرضه عمومی،

ت - نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران شامل شرکتهای کارگزاری، شرکتهای سرمایه گذاری، صندوق های سرمایه گذاری، شرکتهای تأمین سرمایه، صندوقهای بازنشستگی، شرکتهای هلدینگ، بورس ها، بازارهای خارج از بورس، شرکت های سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، و

ث - حسابرسی طرحهایی که متقاضی انتشار عمومی اوراق مشارکت مشمول ثبت نزد سازمان هستند.

تبصره ۱. ضوابط تشخیص شرکتهای فرعی با توجه به استانداردهای حسابداری تعیین می شود.

تبصره ۲. مؤسسات حسابرسی و شرکای مسئول کار حسابرسی هر یک از اشخاص حقوقی فوق مجاز نیستند بعد از گذشت ۴ سال، مجدداً سمت حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت مذکور را بپذیرند. ضمناً در صورت خروج شرکاء از مؤسسه قبلی، شریک مسئول کار در دوره ۴ سال قبل، نمی تواند با حضور به عنوان شریک در مؤسسه حسابرسی دیگر سمت مزبور را قبول کند. شروع این مهلت از تاریخ تصویب این دستورالعمل خواهد بود.

فصل چهارم: نظارت بر مؤسسات حسابرسی معتمد

ماده ۱۱: در راستای حمایت از حقوق سرمایه گذاران و با هدف ساماندهی، حفظ و توسعه بازار شفاف، منصفانه و کارای اوراق بهادار و همچنین حصول اطمینان از رعایت اصول و ضوابط حرفه ای و مفاد این دستورالعمل، سازمان به شرح زیر بر کار حرفه ای مؤسسات حسابرسی معتمد نظارت مستمر دارد:

الف - کمیته مجاز است به منظور حصول اطمینان از احراز شرایط مورد نظر در این دستورالعمل توسط مؤسسات حسابرسی متقاضی پذیرش و حفظ شرایط مذکور پس از پذیرش توسط مؤسسات حسابرسی معتمد و همچنین حصول اطمینان از رعایت مقررات سازمان، حاکم بر فعالیت مؤسسات حسابرسی معتمد، با مؤسسات حسابرسی و جامعه مکاتبه و از آنها اطلاعات، اسناد و مدارک درخواست نماید و در صورت لزوم، در چارچوب موارد فوق از طریق کار گروه کنترل کیفیت جامعه به محل مؤسسات حسابرسی مراجعه و از آنها بازرسی کند.

ب - کنترل کیفیت پرونده حسابرسی اشخاص حقوقی مشمول حسابرسی موضوع این دستورالعمل، به منظور اعمال نظارت حرفه ای بر کار مؤسسات حسابرسی معتمد عضو جامعه و سازمان حسابرسی به ترتیب از طریق کار گروه کنترل کیفیت جامعه و کمیته کنترل کیفیت سازمان حسابرسی صورت می گیرد. در جامعه و سازمان حسابرسی برای موارد ارجاعی از سوی سازمان یک کمیته کنترل کیفیت ویژه مرکب از پنج نفر حسابدار رسمی، با امکان حضور ۲ نماینده از سوی سازمان تشکیل شود.

پ - در مواردی که کمیته موضوع ماده ۳ مستقیماً، یا بنا به اطلاع واحدهای نظارت سازمان و یا بر اساس شکایات واصله نسبت به گزارش حسابرسی، به مواردی حاکی از عدم رعایت استانداردهای حسابرسی و سایر اصول و ضوابط حرفه ای یا هرگونه سوال و ابهامی در این خصوص برخورد نماید، موضوع را کتباً به جامعه یا سازمان حسابرسی حسب مورد اطلاع داده تا پرونده و مدارک حسابرسی در ارتباط با شرکت مزبور ظرف مهلت ۳۰ روز توسط کار گروه یا کمیته کنترل کیفیت یاد شده در بند "ب" این ماده رسیدگی و نتیجه به سازمان گزارش شود.

تبصره ۱. بنا به دستور رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار، جامعه گزارش امتیازات کنترل کیفیت در سطح مؤسسه و سطح کار حسابرسی هر سال را حداکثر تا پایان فروردین ماه بعد به سازمان اعلام می نماید و در مواردی که مؤسسه حسابرسی معتمد طی سال، شرایط مقرر در این دستورالعمل را از دست دهد، همزمان نام مؤسسه حسابرسی را با ذکر مورد (موارد) به اطلاع سازمان می رساند.

تبصره ۲. بنا به دستور رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار، جامعه نتیجه ارزیابی های خود در خصوص رعایت آیین نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه ای توسط مؤسسات حسابرسی معتمد در هر سال را تا آخر فروردین ماه بعد به سازمان ارسال می نماید.

تبصره ۳. مهلت مقرر در بند "ب"، در شرایط خاص با ذکر دلیل به درخواست جامعه یا سازمان حسابرسی تا ۳۰ روز دیگر نیز قابل تمدید خواهد بود.

ماده ۱۲: بر اساس ماده ۳۰ اساسنامه جامعه، حداقل تناوب کنترل کیفیت در سطح مؤسسه (احراز شرایط مؤسسه حسابرسی معتمد)، کنترل کیفیت در سطح کار حسابرسی (در اجرای کار حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی و آیین رفتار حرفه ای) و ارزیابی رعایت آیین نامه سقف مجاز ارائه خدمات حرفه ای توسط مؤسسات حسابرسی معتمد هر سال یکبار می باشد.

فصل پنجم: استقلال

ماده ۱۳: مؤسسات حسابرسی معتمد در خصوص حفظ استقلال حرفه ای، علاوه بر ضوابط آیین رفتار حرفه ای جامعه یا سازمان حسابرسی حسب مورد، ملزم به رعایت موارد زیر می باشند:

الف - مؤسسه حسابرسی معتمد مجاز نیست در سرمایه و منافع واحد مورد رسیدگی شریک و سهامی بوده، یا با واحد مزبور معاملات بازرگانی و انتفاعی داشته یا همزمان با ارائه خدمات حسابرسی مستقل و بازرس قانونی به یک صاحبکار (۱) خدمات مالی و حسابداری، (۲) مشاوره مدیریت مالی و مالیاتی، (۳) طراحی و پیاده سازی سیستم، (۴) ارزیابی سهام، (۵) خدمات حسابرسی داخلی، (۶) سایر خدماتی که کمیته تعیین می کند، ارائه نماید و یا از طرف آن واحد وکالت حضور در جلسات هیئت مدیره داشته باشد. همچنین گزارش مؤسسه حسابرسی معتمد در صورت عدم رعایت این ضابطه، معتبر نیست و به نفع واحد مزبور قابل استناد نخواهد بود.

تبصره ۱. در صورتی که مؤسسه حسابرسی معتمد قبل از انتخاب، عهده دار ارائه خدمات مشاوره ای و طراحی سیستمهای مالی به صاحبکار شده باشد، باید ضمن اعلام مراتب به سازمان (قبل از شروع عملیات حسابرسی) و رعایت دقیق اصول و ضوابط حرفه ای، به گونه ای عمل کند که به صلاحیت حرفه ای و استقلال وی خدشه وارد نشود. تبصره ۲. در صورتی که مؤسسه حسابرسی معتمد به شرکتی، خدمات طراحی سیستم حسابداری ارائه نماید، پذیرش حسابرسی صاحبکار مزبور دو سال بعد از استقرار و راه اندازی کامل سیستم مزبور مجاز خواهد بود.

تبصره ۳. مؤسسه حسابرسی معتمد مجاز نیست تا دو سال از تاریخ نقل و انتقال سهام شرکتی که قیمت گذاری آن را به عهده داشته است، حسابرسی آن شرکت را بپذیرد. ب - مؤسسه حسابرسی معتمد و شرکای آن، همسر و اشخاص تحت ولایت، وصایت و قیمومت شرکای مذکور، مدیران، سرپرستان و حسابرسان ارشد مؤسسه مجاز نیستند در هیچ یک از واحدهای مورد رسیدگی مؤسسه حسابرسی معتمد، مدیر یا سهامدار باشند.

تبصره ۱. مؤسسات حسابرسی معتمد موضوع این دستورالعمل مکلفند لیست اسامی شرکتهای مورد حسابرسی را که به شرح فوق جهت حفظ استقلال، حق دارا بودن سهام آن را ندارند، تحت عنوان "فهرست رعایت استقلال" تهیه و به سازمان ارائه نمایند.

تبصره ۲. موسسه حسابرسی معتمد در صورتی که در مراحل بعدی به عنوان حسابرس مستقل و بازرس قانونی یک شرکت پذیرفته شده در بورس انتخاب شود، باید نام و مشخصات شرکت جدید را در "فهرست رعایت استقلال" اعلام کند تا کلیه شرکاء، مدیران، سرپرستان و حسابسان ارشد در صورت دارا بودن سهام آن شرکت حداکثر ظرف مدت ۳ ماه نسبت به فروش سهام خود در آن شرکت اقدام کنند.

پ - موسسات حسابرسی معتمد نباید تا ۳ سال حسابرسی شرکتی را بپذیرند که مدیران و شرکای آن موسسات قبلاً در آن شرکتها شاغل بوده اند. همچنین موسسات حسابرسی معتمد مجاز نیستند تا ۳ سال حسابرسی شرکتی را بپذیرند که شرکای آن موسسه حسابرسی قبلاً به عنوان مدیر و سرپرست ارشد در موسسات حسابرسی و یا در سازمان حسابرسی مسئولیت انجام حسابرسی آن شرکتها را عهده دار بوده اند.

ماده ۱۴: در صورتی که اشخاص حقوقی موضوع ماده ۱۰ این دستورالعمل حسابرس مستقل و بازرس قانونی انتخابی را قبل از پایان چهار سال متوالی تغییر دهند باید مراتب را با ذکر دلیل به اطلاع سازمان برسانند. شروع اولین دوره این مهلت از تاریخ تصویب این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۵: تحصیل بیش از ۲۵ درصد درآمدهای مؤسسه حسابرسی معتمد از یک صاحبکار یا گروه صاحبکار خاص در یک سال مالی مجاز نیست.

فصل ششم: ضمانت اجرایی

ماده ۱۶: مؤسسات حسابرسی معتمد در صورت عدم رعایت مفاد این دستورالعمل و سایر ضوابط و مقررات حاکم بر فعالیت آنها، به پیشنهاد کمیته و بر اساس موارد پیش بینی شده در جدول پیوست و با تایید سازمان مشمول اقداماتی به شرح زیر خواهند بود:

۱. تذکر با درج در پرونده،

۲. اخطار با درج در پرونده،

۳. عدم پذیرش کار جدید

۴. حذف از فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد تا مدت یکسال،

۵. حذف از فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد برای بیش از یکسال،

تبصره ۱. اقدامات انضباطی سایر مراجع ذیصلاح از جمله جامعه، مانع از اجرای اقدامات مقرر در این ماده نمی شود.

تبصره ۲. آراء صادره در خصوص حذف مؤسسات حسابرسی معتمد، در صورت درخواست تجدیدنظر توسط موسسه حسابرسی معتمد ذیربط یا شرکای آن به هیئت تجدیدنظر (استیناف) ارجاع می شود. اعضای این هیئت پنج نفر حسابدار رسمی دارای حداقل ۷ سال سابقه مدیر ارشد حسابرسی (سه نفر با انتخاب سازمان، یک نفر با انتخاب جامعه و یک نفر با انتخاب سازمان حسابرسی) است. در صورت صدور رای به نفع تجدیدنظر خواه هزینه دادرسی بر عهده سازمان می باشد در غیر این صورت هزینه دادرسی بر عهده تجدیدنظر خواه است.

فصل هفتم: سایر مقررات

ماده ۱۷: مؤسسات حسابرسی معتمد باید علاوه بر رعایت ضوابط و مقرراتی که در مورد تشکیل، اداره و نحوه فعالیت مؤسسات حسابرسی توسط جامعه و سایر مراجع ذیصلاح وضع می شود، مقررات این دستورالعمل را نیز رعایت کنند.

ماده ۱۸: مؤسسات حسابرسی معتمد باید هرگونه تغییر در شرکاء و مدیران خود را ظرف مدت یک ماه کتیباً به سازمان اعلام نمایند. سازمان پس از بررسی تغییر ترکیب شرکاء و مدیران موسسه حسابرسی معتمد، نسبت به تداوم درج نام موسسه حسابرسی در فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد یا حذف آن از فهرست مزبور تصمیمات لازم را اتخاذ خواهد کرد.

تبصره: مؤسسات حسابرسی معتمد نمی توانند شرکاء و مدیران مؤسسات حسابرسی که از فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد حذف شده اند، را حداقل برای مدت محکومیت بعنوان شریک یا مدیر حسابرسی بکار گیرند. بکارگیری مجدد این افراد بعنوان شریک یا مدیر حسابرسی با پیشنهاد کمیته و تایید هیئت مدیره سازمان انجام می شود.

ماده ۱۹: مؤسسات حسابرسی معتمد باید رونوشت نامه ارسال گزارشهای خود در خصوص حسابرس مستقل و بازرس قانونی، بررسی اجمالی صورتهای مالی میان دوره ای، حسابرسی اطلاعات مالی آتی و افزایش سرمایه مربوط به اشخاص حقوقی مشمول حسابرسی طبق این دستورالعمل را در تاریخ صدور آن به سازمان ارائه کنند.

ماده ۲۰: مؤسسات حسابرسی معتمد باید اطلاعات درخواستی توسط سازمان در ماده ۴ دستورالعمل در خصوص وضعیت فعالیت مؤسسه و شرکای آن را برای دوره های شش ماهه اول و دوم سال، به ترتیب حداکثر تا پایان مهرماه هر سال و فروردین ماه سال بعد در اختیار سازمان قرار دهند.

ماده ۲۱: در صورت تغییر حسابرس مستقل و بازرس قانونی، موسسه حسابرسی معتمد جانشین موظف است طبق آیین نامه رفتار حرفه ای با حسابرس قبلی مکاتبه و دلایل تغییر حسابرس و بازرس قانونی را استعلام نموده و نتیجه را به سازمان اطلاع دهد.

ماده ۲۲: این دستورالعمل در ۲۲ ماده و ۲۹ تبصره و یک پیوست در تاریخ ۸/۰۵/۱۳۸۶ به تصویب شورای عالی بورس رسید و جایگزین آیین نامه ضوابط مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار تهران (مصوب جلسه ۲۰/۱۲/۱۳۸۰ شورای بورس) و ضوابط مؤسسات حسابرسی و بازرسان قانونی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار تهران (مصوب ۳/۳/۱۳۷۸ شورای بورس) گردید.